БУХЫ ОРОНУУДАЙ ПРОЛЕТАРИНАР, НЭГЭДЭГТЫ!

48-дахи жэлээ гарана

БУРЯАД ҮНЭН

КПСС-эй Буряадай обкомой, Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй, Министрнүүдэй Соведэй орган

№ 66 (13382)
1971 оной мартын 20, суббото

Сэн 2 мүнгэн

…ИН УРГАСЫН ХАБАР

…бан жэлдэ СССР-эй арадай ажахые хүгжөөхэ тушаа …XXIV съездын Директивэнүүдэй проект дотор таряалан, …ургаса эрид дээшэлүүлхэ хэрэгтэ онсо анхарал табиг… республикын ажахынуудта энэ бүришье орёо, хү… ехээр гаргаха хэрэгтэй асуудал болоно.

…табан жэлэй эхин — 1971 ондо республикын колхоз, …оороһо таряанай ургаса нёдондонойхиһоо гектарай …ээр, сабшалангай гараса бүри ехээр дээшэлүүлхэ со… абтанхай. Энээнииe бэелүүлхын тула, хабарай тарил… һайнаар бэлдэжэ, тэрэнииe эмхитэйгээр, эрхим ша… үгэргэхэ, хабартаа сабшалан дээрэ хэгдэхээр ха… бүхы хүдэлмэреэ саг соонь бэелүүлхэ шухала.

…үдые һайса ойлгоһон хүтэлбэрилэгшэдтэй ажахынууд …таряалангада бэлдэхэ хүдэлмэреэ дүүргэжэ, сабшалан һай… хүдэлмэреэ эхилэнхэй. Энэ талаар Бэшүүрэй аймагай …колхозууд бүгэдэндэ жэшээ харуулна. Аймагай ажахы… трактор, машинануудые заһабарилха, үрэһэ хүрэнгөө та… хүргэхэ хүдэлмэри дүүрэнтэжэ байнхай. Эндэ …Бэшүүрэй совхозууд, «Дружба» колхоз хабарай тарилгын …бэлэн болоо тооной.

…Шэбэрэй аймагай «Искра», «Коммунизм» колхозууд, Хо… Анаагай совхоз, Хяагтын аймагай «Родина», Зэдын …нэрэмжэтэ, «Мир» колхозууд болон бусад ажахы… ондо оороһо таряанай баян ургаса абахын түлөө бо… бэлдэжэ байнхай. Эндэ үрэһэ хүрэнгэнь халуун …сэбэрлэгдэжэ дүүрэһэн, трактор, машинануудынь за… бэлэн болоһон, тиигээд тэдэнэр таряалан, сабшалан …нэбхэ зөөжэ, аргатай газартань бүлүүр станцинуудые …газараа уһалжа захаланхай.

…ихы дээрээ хабарай тарилгада бэлдэхэ хүдэлмэри рес… үшөөл хангалтагүйгөөр ябуулагдана. Трактор, маши… заһабарилга нёдондоной энэ үеынхиһөө гээгдэжэ яаана. …колхозуудта бии байгаа үрэһэнэй 69 процентнь тарилгын …үргэгдөөгүй байһаар. Тэрэшэлэн энэ жэлдэ механизатор… бэлдэхэ хэмжээнүүд мууса дүүргэгдэһэн байха юм.

…тарилгада хэрэглэгдэхэ трактор, машинанууд Хорин, …Түнхэнэй аймагуудта аалияр заһабарилагдана. Хэрбээ …үедэ Түнхэнэй аймагай ажахынууд трактор заһабарилха …дүүргэһэн байгаа һаа, мүнөө арайхан гэжэ 63 …дүүргэнхэй.

…тарилгын шанарта хүргэхэ хүдэлмэри Загарайн, Кабан…, Түнхэнэй аймагуудта муу байһан зандаа. Жэшээнь, …Түнхэнэй аймагуудай колхоз, совхозуудта бии байгаа үрэ… …гаран процентнь шанар муутай. Илангаяа ехэ үрэһэн … Тиимэһээ энэ жэлдэ таряанай үрэһэ нара һалхинда …шухала удха шанартай. Колхоз, совхозуудай агро… саг гээнгүй, энэ хүдэлмэри үргэнөөр эмхидхэхэ үүргэ…

…тарилгын шанар мүн плуг, сеялкэнүүдэй хэр һайнаар …һаа болохо. Теэд олохон ажахыда энэ шухала … бага табидаг байха юм. Энэл ушарһаа мүнөө хүрэ… аймагта плугуудайнь хахадһаа олонхинь, Зэдын ай… …процентнь заһагдаадүй байһаар. Сеялкэнүүдые бэлдэхэ …Сэлэнгын, Яруунын, Баргажанай аймагуудта гээгдэжэ

…, сабшалангай үрэжэл һайжаруулгада наг шэбхэ айхаб… байһаниинь бүгэдэндэ мэдээжэ. Байгша ондо нё… …үеынхиһөө арба мянга гаран тонно аргал шэбхэ та… …шалан дээрэ ехэ гаргагдабашье, энэ талаар бии байгаа …онууд хүсэд хэрэглэгдэнэгүй. Илангаяа Зэдын, Хяаг…, Улаан-Үдын аймагуудай колхоз, совхозуудта энэ хү… …галтагүйгөөр ябуулагдана.

…үрта дайралдадаг манай республикын эрхэ байдалда та… …шалан уһалха, тэрээндэ эртээнһээ бэлдэхэ тон шухала. …ажахынууд бүлүүр станцинуудые, уһалуурнии системэнүү…, хабар эртэ нилээд ехэ газараа ундалуулха аргатай. …хүрэтэр олонхи аймагта энэ хүдэлмэри захалаадүй

…тарилгада бэлдэхэ, таряалан, сабшалан һайжаруулха …байгаа дутагдалнуудые сагааруулха ямаршье шалтагаан … Иигэтал колхоз, совхозуудай хүтэлбэрилэгшэдэй, тэндэхи …ажахы доторойнгоо арга боломжонуудые хүсэдөөр …хэрэглэхэгүйһөө болоно бшуу.

…үедэ, КПСС-эй XXIV съездые уттажа байхада, инмэрхүү …үдые, аали нобшо ажалые тэсэхын аргагүй. Съездын нээг… хүрэтэр хабарай тарилгада хэрэглэгдэхэ трактор, машина… …барилжа сүм дүүргэжэ, мүн үрэһэ хүрэнгөө нара һал… …, хордожо, тарилгын шанарта хүргэхэ гээшэ колхоз, …мүнөөдэрэй дайшалхы зорилго мүн.

…эй обкомой, республикын Министрнүүдэй Соведэй шийд… мартын 20-һоо майн 20 хүрэтэр таряалан, сабшалан һай… уһалха, үтэгжүүлхэ габшагай хоёр һара соносхогдобо. …шье үдэрөөр нобшоронтүйгөөр наг шэбхэ зөөхэ, уһа… ханааб, хаалта боолто заһабарилха, бүлүүр станци… …хүдэлмэргэхэ, һургааг отолжо, посхоод бариха газарта зөөхэ хүдэлмэри үргэн дэлисэтэйгээр ябуулагдаха байна. Ай… партийна, советскэ, хүдөө ажахын органууд эдэ шухала …ябасые саг үргэлжэ хинан шалгажа, тэрэнииe хурдад …хүдэлмэреэ саг соонь дүүргэхэ хэмжээ абаха уялгатай.

…ра дээрэ дүрбэн һара соо хэгдэһэн ажалай дүн

…УЛИНАЙ АЛАС ХО… ХОЛБОО БЭЕЛҮҮЛДЭГ (ТАСС). «Луноход-1» гэ… …о аппарадай шэнжэлгээ …нь хойшо табадахи һара …энэй урда тээхи һарын …турша соо нэгэ томо хүнхэр … эхилһэн байгаа. …мартын 18-най һүни 4 …най турша соо үргэлжэл… …холбооной ээлжээтэ се… … тэрэ томо хүнхэр шэн… … дүүргэгдэбэ. Сеансын үедэ 417 метртэ луноход ябажа гараба. Өөрөө ябадаг тэрэ аппарат сеансын һүүл дээрэ хүнхэрэй хаяада гаража, жэгдэ талмай дээрэ зогсобо. Тэрэ талмай дээрэһээ оршон тойронхи газарай дүрсые буулгажа абаба.

Оньһото аппарадай зэмсэг түхеэрэлгэнь, научна аппаратурань гэмгүй һайн хүдэлһөөр. Һарын табадахи үдэрэй программын ёһоор хэгдэхэ хүдэлмэри үргэлжэлһөөр.

КПСС-эй XXIV СЪЕЗДЫН ХҮНДЭЛЭЛДЭ

УЛАМ ГАБШАГАЙГААР

Сэлэн-Дүүмын механическа заводой коллектив хүдөө ажахыда хэрэглэгдэдэг оньһон түхеэрэлгэнүүдые заһабарилха мүртөө, модо хюрөөдэдэг пилорама, вагон-гэрнүүдые бүтээн гаргадаг байна. Тэдэнь досоогоо дулаасуулха, эдеэ хоол шанаха түхеэрэлгэтэй. Поли дээрэ ажалладаг механизаторнуудай эдеэлээд, амарха арга боломжо бии. Республикымнай модошод, барилгашад энэ вагонуудые бүри олоор хэхэ гэһэн захил манай заводто эльгээжэл байдаг.

Байгша оной хоёр һарын даабариһаа гадуур «ВД-6» түхэлэй найман вагон бүтээн гаргажа, захигшадтань эльгээгээбди. Мүн модо хюрөөдэдэг «Р-63-5» түхэлэй 25 пилорама түсэбһөө гадуур бүтээгдээ. Гансахан февраль һарын даабариһаа гадуур 100 мянган түхэригтэ вагон-гэр, пилораманууд бүтээгдэһэн байна. Иигэжэ Сэлэн-Дүүмын механическа заводой коллектив партиин XXIV съездые ажалай шэнэ амжалтаар угтаха гэһэн зорилготойгоор март һарын эхинһээ улам габшагайгаар ажаллана.

И. ПАРШИНА,
ахалагша экономист.

ШАНДА ХҮРТЭБЭ

Хэлхеэ холбооной Цахирай таһагайхид ажалаа һайнаар эмхидхэжэ, үүсхэл эдэбхи ехэтэй хүдэлмэрилдэг юм. Тэдэнэр бултадаа шахуу энэ ажалда олон жэлдэ хүдэлһэн, дүршэл шадабари ехэтэй хүнүүд. Эндэ ехэнхидээ эхэнэрнүүд ажалладаг. Тэдэнэй дунда коммунис ажалай хүндэтэ нэрэ зэргэтэй хүнүүд олон.

Үнгэрэгшэ оной 4-хи кварталай түсэб бүхы дээрэнь үлүүлэн дүүргэһэнэй, 1970 ондо олон хэблэл тарааһанай түлөө тус таһагайхид Захааминайнгаа аймагай хэлхеэ холбооной конторын дамжуулгын улаан тугта, мүнгэн шанда хүртэнхэй.

Б. ШОЕНОВ.

ДААБАРИҺАА ГАДУУР 200 КУБОМЕТР

Прибайкалиин аймагай Таловкын түмэр-бетон хэрэгсэлнүүдэй заводой үйлэдбэрилдэг продукци Ураалай, Сибириин болон Алас-Дурна зүгэй барилгануудта эльгээгдэжэл байдаг. Мүн аха дүү Монгол ороной барилгашадһаа ехэ захил абтадаг. Барилгашадай эдэ бүхы захилые саг болзор соонь дүүргэхын тула, манай заводой хүдэлмэришэд ехэхэн оролдолго гаргажа, эдэбхи үүсхэлтэйгээр хүдэлнэ. Заводоймнай коллектив сүүдхэ бүри 180 кубометр продукци хэхэ даабаряа 210 — 220 кубометртэ хүргэнэ.

Эдэнэр байгша оной нэгэдэхи кварталай даабариһаа гадуур 200 кубометр продукци бүтээн гаргаха, ажалай бүтээсые 2 процентээр дээшэлүүлхэ, продукциин шанарые улам һайжаруулха гэжэ партиин XXIV съездын хүндэлэлдэ абаһан социалис уялга соонь хэлэгдэнэ. Заводой хүдэлмэришэд хэлэһэн үгэдөө хүрэжэ байна. Түрүүшын хоёр һарын даабариһаа гадуур 300 кубометр һайн шанартай түмэр-бетон хэрэгсэлнүүд бүтээгдэжэ, хэрэглэгшэдтээ эльгээгдээ. Март һара соошье габшагайгаар хүдэлжэ байна. Эдэнэр нэгэдэхи кварталайнгаа даабари мартын 26-да дүүргэжэ, түсэбһөө гадуур 400 кубометр түмэр-бетон хэрэгсэлнүүдые үйлэдбэрилхэ гэһэн шэнэ зорилго урдаа табинхай.

Мастер Валентина Даниловна Корягинагай даадаг участогай хүдэлмэришэд социалис мүрысөөндэ эрхимлэжэ ябана. Эдэнэр 1211 кубометр хэрэгсэлнүүдые хэхэ даабаряа мартын 19-дэ дүүргэжэ, түсэбһөө гадуур 120 кубометр продукци гаргахаар шиидэнхэй. Владимир Петрович Неродовой даадаг участогай хүдэлмэришэд нэгэдэхи кварталай түсэб 160 кубометрээр үлүүлэн дүүргэхэ зорилготой.

А. ОРЛОВ,
Таловкын түмэр-бетон хэрэгсэлнүүдэй заводой инженер.

РЕСПУБЛИКЫН КОЛХОЗ, СОВХОЗУУДАЙ МЯХА, ҺҮ, ҮНДЭГЭ ХУДАЛДАХА ЭНЭ ЖЭЛЭЙ НЭГЭДЭХИ КВАРТАЛАЙ ТҮСЭБЭЙ ДҮҮРГЭЛТЭ ТУХАЙ

(Түсэбэй дүүргэлтэ процентээр)
1971 ОНОЙ МАРТЫН 16-най МЭДЭЭН

Аймагууд	Мяхан	Һүн	Үндэгэн
Баргажанай	71	123	53
Баунтын	99	104	—
Бэшүүрэй	57	102	95
Зэдын	83	98	82
Яруунын	84	95	100
Загарайн	61	90	120
Захааминай	133	91	—
Кабанскын	38	92	176
Хэжэнгын	52	90	—
Хурамхаанай	73	145	104
Хяагтын	78	117	106
Мухар-Шэбэрэй	75	94	73
Ахын	—	60	—
Прибайкалиин	88	85	—
Сэлэнгын	76	96	10
Хойто-Байгалай	120	153	—
Түнхэнэй	78	76	181
Улаан-Үдын	74	104	131
Хорин	68	133	106
Республика бүхыдөө	72	99,1	115

Хорин аймагай Хүрбын леспромхозой модошод КПСС-эй XXIV съездын Директивэнүүдэй проекттэй танилсаад, мүнөө съездын хүндэлэлдэ дэлгэрһэн социалис мүрысөөндэ эдэбхитэйгээр хабаадана. Эндэ ажалай түрүүшүүл олошоржо байна.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ (зүүн гарһаа): модошод В. Г. Вахрушев, А. А. Попов гэгшэд халаанайнгаа даабарие хододоо үлүүлэн дүүргэнэ.

Е. ЗАХАРОВАЙ фото.

ХАБАЯА ЭРШЭЛҺЭЭР

Репортаж

Үдын хойно наран ульһатайгаар шаража, нюдэ һаргаахадал гэнэ. Хабарай амин орожо байһаниинь эли мэдэрэгдэжэ эхилээ. Эгээл нэгэ тиимэ үдэр Улаан-Үдын нооһо сэбэрлэдэг фабрикын ахалагша инженер Людмила Ивановна Сенотрусоватай уулзагдааһэн. Шэнэхэн баригдаһан столовыень харахые фабрика соо оротоһоомнай урид уриба. Столово соонь һаруул уужам, хүрэ хүрэһөөр хүнэй дура буляама. Үнгэрэгшэ табан жэлэй турша соо түсэбэй ёһоор баригдаад, нэгэ доро 160 хүдэлмэришэн эдеэлхэ арга боломжотой.

— Оройдоол 20 — 30 минутын туршада бүхы хүдэлмэришэднай үдэрэйнгөө хоол бариад гарадаг,— гэжэ Людмила Ивановна тайлбарилба.

Гансашье энэ бэшэ, мүн хүдэлмэришэдэй һайнаар амарха хэрэгтэ ехэ анхарал хандуулагдана. Цех бүхэн тусгаар улаан булантай. Тэндэнь шатар, даам, газетэ, журналнууд бии.

Нооһо илган сэбэрлэлгын цех соо ороё. Гурба-дүрбэн жэлэй урда бар хүсөөр хэгдэдэг байһан хүдэлмэри мүнөө түгэс оньһожоруулагданхай. Транспортёроор урдан ерэһэн, сэбэрлэгдэмэл нооһон нягтаруулан шахадаг машинада ороно.

— Любовь Михайловна Балжиртай танилсагты,— гээд Людмила Ивановна дурадхаба.— Коммунис ажалай ударник юм.

Үндэр, тэгшэ бэетэй, урихан хара нюдэтэй басаган толгойгоо үргэхэ сүлөөгүй хүдэлнэ. Ажалдаа ёһотой дүршэһэн хүн гэжэ хараһаар лэ ойлгохоор. Муу шанартай нэгэшье нооһон пресстэ оро ёһогүй. Тэрэнэй бригадада хамта 10 хүн хүдэлнэ.

Арбан жэлэй урда Любовь Михайловна нооһо сэбэрлэлгын фабрикада хүдэлхэеэ ерэһэн юм. Һанаһан зууһанаа табидаггүй, оролдолго үүсхэлтэй басаган коллектив соогоо тэрэ дары һайшаагдаадхёо. Юуб гэхэдэ, үдэрһөө үдэртэ амжалта туйладаг болоо бшуу.

«Саашадаа ургахал басаган байна. Хүдэлхэдөөшье бэрхэ, аяг зангаараа һайн»,— гэжэ суг хүдэлдэг нүхэдынь хэлсэдэг болоо һэн. Нүхэр Балжир туйлалтаараа нэгэтэшье һанаагаа амардаггүй, үдэрһөө үдэртэ үндэр амжалта туйлахын тула шармайн оролдодог. Үнгэрэгшэ табан жэл соо абаһан социалис уялгаа нэрэтэй түрэтэйгөөр дүүргэжэ шадаа.

Мүнөө нүхэр Балжирай даадаг бригада эдэбхи үүсхэлтэйгээр хүдэлжэ байнхай. Үнинэй суг хүдэлдэг Аврамова, Павлова, Кривоторницина гэгшэд мүн лэ дутуугүй һайнаар хүдэлнэ гэжэ тэмдэглэхэ хэрэгтэй. Эдэ нүхэд ажалай бодото жэшээ харуулна.

— Эдэ нүхэдтэй суг хүдэлхэдэ хэзээшье зохид байдаг,— гэжэ Любовь Михайловнагай омогорхон хэлэхэнь буруу бэшэ. Юундэб гэхэдэ, тэдэнэр коллективэйнгээ гэшүүн бүхэнэй түлөө һанаагаа зободог юм. Эгээл тиимэһээ Любовь Михайловнагай даадаг бригада һара бүриингөө даабарие 120 — 130 процент хүрэтэр дүүргэдэг байна бшуу. Мүнөө тэрэнэй бригада партиин XXIV съездын хүндэлэлдэ дэлгэрһэн социалис мүрысөөндэ оролсоод, үшөө ехэ амжалта туйлахын тула эршэтэй, габшагайгаар хүдэлжэ байна.

Ц. ХАМАЕВ.

Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Указ

НҮХЭР А. С. КИРДЯШКИНИИЕ БУРЯАДАЙ АССР-эй ВЕРХОВНО СОВЕДЭЙ ПРЕЗИДИУМЭЙ ХҮНДЭЛЭЛЭЙ ГРАМОТААР ШАГНАХА ТУХАЙ

Партийна органуудта, научна, багшын болон ниитын хүдэлмэридэ аша туһатайгаар, олон жэлэй туршада оролдосотой һайнаар хүдэлһэнэйнь түлөө, 60 наһа гүйсэһэнтэйнь дашарамдуулан, Зүүн Сибириин технологическа институдай түүхын, философи болон научна коммунизмын кафедрын доцент **Кирдяшкин** Алексей Степановичые Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Хүндэлэлэй грамотаар шагнаха.

Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Түрүүлэгшын орлогшо
А. СЫРЕНОВ.

Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Секретарь К. МАСЛОВ.

Улаан-Үдэ, Соведүүдэй байшан.
1971 оной мартын 19.

Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Указ

НҮХЭР Л. Ц. ЦЫРЕНОВЫЕ БУРЯАДАЙ АССР-эй ВЕРХОВНО СОВЕДЭЙ ПРЕЗИДИУМЭЙ ХҮНДЭЛЭЛЭЙ ГРАМОТААР ШАГНАХА ТУХАЙ

Республикын хүдөө ажахыда олон жэл, оролдосотой һайнаар хүдэлһэнэйнь түлөө, 60 наһа гүйсэһэнтэйнь дашарамдуулан, тусхайта пенсионер нүхэр **Цыренов** Лыгден Цыреновичые Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй **Хүндэлэлэй грамотаар** шагнаха.

Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Түрүүлэгшын орлогшо
А. СЫРЕНОВ.

Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Секретарь К. МАСЛОВ.

Улаан-Үдэ, Соведүүдэй байшан.
1971 оной мартын 19.

…ФСР-эй МИНИСТРНҮҮДЭЙ СОВЕДТЭ, ВЦСПС-тэ

…ай ажахын түсэбүү… …галтатайгаар дүүр… ажахын ба соёлой …таада Соведүүдэй, …гүйсэдхэхы комите… …үргые улам дээшэ… …«РСФСР-эй ажал… …депутадуудай сель… …селково Совет тухай» … бэшэгдэһэн эрхэ …нуудаа тэдэнэй бү… … дүүрэнээр бэе… … түлөө тэмсэлдэ … эдэбхи хэшээлые …үргэнөөр хүгжөөхын … ажалшадай депута… …сельскэ ба поселко… …Соведүүдэй гүйсэдкомуу… …үүлэгшэнэрэй бүхэ… …зүблөөндэ хабаадаг… …дурадхалнуудые ха… … абажа, сельскэ ба …Соведүүдэй бүхэ… … социалис мүрысөө … тухай тогтоол … Министрнүүдэй … Профессиональна …дай Бүхэсоюзна …на Совет гаргаад, …мүрысөөнэй гуримуу… …лба

… территори дээ… …нютагай про… …мышленностиин предприяти… … совхозуудай, колхо… …лон эмхинүүдэй үй… …финансова түсэ… …түрэнэй урдахи уял… … дүүргэһэн — сель… …поселково тиимэ Со… …шитын үйлэдбэриин ашаг үрэ дээшэлүүлгэдэ, улад зониие культурно-ажаһуудалай ба коммунальна, худалдаа наймаанай талаар хангалгада, элүүрые сахилгын ба арадай гэгээрэлэй хэрэг эмхидхэлгэдэ, хуули ёһо сахилгада, һуурин газарнуудые болбосон түхэлтэй, ариг сэбэр болголгодо һайн үрэ дүн туйлаһан — сельскэ ба поселково тиимэ Соведүүд бүхэроссин социалис мүрысөөндэ илажа гараһан дээрэ тоологдохо ёһотой.

Бүхэроссин социалис мүрысөөндэ илаһан сельскэ ба поселково Соведүүдые шагнахын тулада РСФСР-эй Министрнүүдэй Соведэй ба ВЦСПС-эй дамжуулгын 100 Улаан туг мүнгэн шангуудтайгаар бии болгогдобо.

РСФСР-эй Министрнүүдэй Совет ба ВЦСПС сельскэ ба поселково Соведүүдэй бүхэроссин социалис мүрысөөнэй дүнгүүдые, жэл соо хэгдэһэн хүдэлмэриинь хаража гаргаха, дамжуулгын Улаан тугуудые, мүнгэн шангуудые барюулха юм. Тиигээд автономито республикануудай Министрнүүдэй Соведүүдэй, ажалшадай депутадуудай хизаарай, областной Соведүүдэй гүйсэдкомуудай, проф союзуудай, хизаарай ба областной соведүүдэй зуур шалгаар тэрэ шан барюулагдаха.

Автономито республикануудай, хизаарнуудай, областьнуудай сельскэ ба поселково Соведүүдэй социалис мүрысөөнэй гуримуулта энэ тогтоолой ёһоор шухала хубилалта оруулха гэжэ, сельскэ ба поселково Соведүүдые бултыень бүхэроссин социалис мүрысөөндэ хабаадуулха, мүрысөөнэй гуримуудые ба социалис уялгануудай дүүргэлтые ходо шалгажа байха, сельскэ ба поселково Соведүүдэй мүрысөөнэй дүнгүүдые, түрүү дүй дүршэлые хэблэлдэ үргэнөөр толилхо, радио ба телевиденеэр соносхохо гэжэ автономито республикануудай Министрнүүдэй Соведтэ обл (край) гүйсэдкомуудта, профсоюзуудай соведүүдтэ дурадхагдаба.

Предприятинуудай ба эмхинүүдэй, совхозуудай, колхозуудай коллективүүдэй, арадай засагай зургаануудай, гүрэнэй захиргаанай зургаануудай ба профсоюзна эмхинүүдэй сельскэ ба поселково Соведүүдэй бүхэроссин социалис мүрысөөндэ оролсон, ажахын ба соёлой байгуулалтын талаар партиин табиһан зорилгонуудые бүри эршэмтэйгээр шиидхэжэ, юһэдэхи табан жэлэй түсэб амжалтатайгаар дүүргэлгэдэ нэрэ түрэдөө хүрэмөөр хубитаяа оруулха гэжэ найдажа байһанаа РСФСР-эй Министрнүүдэй Совет ба ВЦСПС элирхэйлэн мэдүүлнэ.

МОНГОЛОЙ АРАДАЙ АРМИИН 50 ЖЭЛЭЙ ОЙ

Совет Армиин Түбэй байшан соо баярай суглаан болобо

Москвагай гарнизоной сэрэгшэд, ниислэл хотын улад зоной түлөөлэгшэд Монголой Арадай армиин 50 жэлэй ой тэмдэглэхын тула М. В. Фрунзиин нэрэмжэтэ Совет Армиин Түбэй байшангай Улаан тугта зал соо суглараба.

Оборонын министрэй орлогшо генерал-полковник Б. Цог түрүүтэй Монголой сэрэгэй делегациие, МНР-һээ СССР-тэ байдаг элшэн сайд Н. Лувсанчултэмые тэндэ сугларһан зон үнэн сэдьхэлһээ амаршалба.

СССР-эй Оборонын министр, Советскэ Союзай маршал А. А. Гречко, СССР-эй Оборонын министрэй нэгэдэхи орлогшонор, Советскэ Союзай маршалнууд И. И. Якубовский ба М. В. Захаров, Совет Армиин ба Далайн-Сэрэгэй Флодой Главна политическэ управлениин начальник, армиин генерал А. А. Епишев, КПСС-эй ЦК-гай таһагые даагша Н. И. Савинкин, СССР-эй Оборонын министрэй нэгэдэхи орлогшо, армиин генерал С. Л. Соколов, СССР-эй Оборонын министрэй орлогшо, Советскэ Союзай маршал Н. И. Крылов, Советскэ Союзай маршалнууд И. Х. Баграмян ба П. К. Кошевой, элдэб түрэлэй сэрэгүүдэй маршалнууд, генералнууд, адмиралнууд ба офицернүүд, дайнай ахамад ветеранууд, совет-монгол хани барисаанай бүлгэмэй эдэбхитэд, партийна ба совет эмхинүүдэй түлөөлэгшэд монгол ханинартай хамта президиумдэ һууринуудаа эзэлбэ.

Социалис оронуудай посольствонуудай дэргэдэхи сэрэгэй атташенүүд зал соо байлсаба.

Армиин генерал А. А Епишев суглаа нээжэ, Монголой Арадай армиин 50 жэлэй ойтой дашарамдуулан, аха дүү монгол арадые, тэрэнэй Зэбсэгтэ хүсэнүүдые халуунаар амаршалба.

Монголой Арадай Республикын ба Советскэ Союзай гүрэнэй гимннүүд зэдэлнэ.

Советскэ Союзай хоёр удаа Герой, армиин генерал И. И. Гусаковский элидхэл хэһэн байба.

РСФСР-эй Верховно Соведэй депутат, «Калибр» гэжэ инструментальна заводой хабсаргагша, слесарьнүүдэй бригадир А. М. Карпов Москвагай ажалшадай нэрэһээ монгол сэрэгшэдые амаршалба. Гвардиин рядовой Е. И. Кулемин Москвагай гарнизоной сэрэгшэдэй үмэнэһөө монгол ханинарта үнэн зүрхэнэй дайшалхы баяр хүргэбэ.

Генерал-полковник Б. Цогой үгэ хэлэхэдэнь, тэндэ байһан зон ехэ анхаралтайгаар шагнаба.

(ТАСС).

ЭРХЭ СҮЛӨӨГЭЙ АМТА АБАҺАН АРАДЫЕ БОГООЛШОЛХО АРГАГҮЙ

Урда Вьетнамай Республикын посольстводо пресс-конференци болобо

Эрхэ сүлөөтэ, бэеэ даанги байдалайнгаа түлөө тэмсэхэдэнь, Урда Вьетнамай патриодуудта айхабтар ехэ туһаламжа Советскэ Союзай үзүүлдэгэйнь түлөө Совет правительствада, бүхы совет хүнүүдтэ гүнзэгы ехэ баясхалангаа манай ороной арад зон дамжуулна гээд Урда Вьетнамай Республикын элшэн сайд Данг Куанг Минь мэдүүлбэ.

Американ ээрхэг түримхэйшүүлдэ, тэдэнэй зарасанарта эсэргүүгээр оронойнгоо арад зоной ябуулжа байгаа баатар тэмсэл тухай мартын 18-да үнгэргэгдэһэн пресс-конференци дээрэ совет журналистнуудта элшэн сайд хөөрэжэ үгэбэ.

Булимтарагшадай бүри ехээр гаараха, хиирэхэ бүринь, Вьетнамай патриодууд тэдэндэ бүри шанга харюу үгэнэ гээд элшэн сайд тэмдэглэбэ.

Вьетнам, Камбоджо ба Лаосой үнэн зүйтэй тэмсэлэйнь илахадань батаар этигэжэ байһанаа элшэн сайд элирхэйлэн мэдүүлбэ.

А. Дэвисые аршалхын түлөө

Америкын коммунистка, негр зоной гражданска эрхын түлөө тэмсэлшэ Анджела Дэвисые аршалхын түлөө хүдэлөөн бүхы дэлхэй дээрэ улам үргэдэнэ. А. Дэвис тушаа һанаагаа зобоһон үнэн сэхэ зон тэрэ басагые сүлөөлхын түлөө эдэбхитэйгээр тэмсэнэ.

США-гай элдэб городуудтахи комитедүүдэй үүсхэлээр Анджела Дэвисые үмөөрһэн олон зоной суглаа, митингнүүд үнгэргэгдэнэ. Нэгэ тиимэ митинг Флорида Штадай Майами городто болоҗо, тэрээн дээрэ үгэ хэлэһэн мэдээжэ адвокат Джон Абт гэгшэ американ арадай гайхамшаг басаганда ямаршье үндэһэгүйгөөр зэмэ тохогдонхой гэжэ тэмдэглэбэ.

Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Указ

БурАССР-эй Верховно Соведэй һунгалта үнгэргэхэ һунгуулиин округууд ту

Буряадай АССР-эй Конституциин 22-дохи статьягай болон «Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй һунгалта үнгэргэхэ һунгуулиин дүримэй» 25, 26-дахи статьянуудай үндэһөөр Буряадай АССР-эй Верховно Соведые һунгаха иимэ һунгуулиин округуудые байгуулха гэбэл:

УЛААН-ҮДЭ ХОТО

СОВЕТСКЭ РАЙОН

1. **Лазовско һунгуулиин округ** (центрынь—найман жэлэй наймадахи һургуули).

Хилэнүүдынь: Үдэ мүрэнэй эрьеһээ Ляпидевскиин үйлсөөр (тэгшэ тоотой талань) Куйбышевай үйлсэ хүрэтэр, Куйбышевай үйлсөөр (тэгшэ тоотой талань) түмэр харгын лини хүрэтэр, түмэр харгын лини зубшаад, Лазогой нэрэмжэтэ тосхоной зүүн хилэ хүрэтэр болон Үдэ мүрэнэй эрье зубшаад, Ляпидевскиин үйлсэ хүрэтэр.

2. **Серовско һунгуулиин округ** (центрынь—кооперативна техникум).

Хилэнүүдынь: Үдэ мүрэнэй эрьеһээ Ляпидевскиин үйлсөөр (тэгшэ бэшэ тоотой талань) Куйбышевай үйлсэ хүрэтэр, Куйбышевай үйлсөөр (тэгшэ бэшэ тоотой талань) түмэр харгын лини хүрэтэр, түмэр харгын лини зубшаад, Фрунзиин үйлсэ хүрэтэр, Фрунзиин үйлсөөр Балтахиновай үйлсэ хүрэтэр, Балтахиновай үйлсөөр (тэгшэ тоотой талань) Калининай үйлсэ хүрэтэр, Калининай үйлсөөр (тэгшэ тоотой талань) Үдэ мүрэнэй эрье хүрэтэр, тэрэ тоодо Набережна үйлсын 1-дэхи болон 6-дахи гэрнүүд, Балтахиновай үйлсын 1-дэхи гэрһээ Үдэ мүрэнэй эрье зубшаад, Ляпидевскиин үйлсэ хүрэтэр.

3. **Свердловскэ һунгуулиин округ** (центрынь — Пионернүүдэй ордон).

Хилэнүүдынь: Сэлэнгэ мүрэнэй эрьеһээ Кировэй үйлсөөр (тэгшэ тоотой талань) Смолиной үйлсэ хүрэтэр, Смолиной үйлсөөр (тэгшэ бэшэ тоотой талань Свердловой үйлсэ хүрэтэр, Свердловой үйлсөөр (тэгшэ тоотой талань) Ленинэй үйлсэ хүрэтэр, Ленинэй үйлсөөр (тэгшэ тоотой талань) Каландаришвилиин үйлсэ хүрэтэр, Каландаришвилиин үйлсөөр (тэгшэ тоотой талань) Коммунистическэ үйлсэ хүрэтэр, Коммунистическэ үйлсөөр (тэгшэ тоотой талань) Советскэ үйлсэ хүрэтэр, Советскэ үйлсэһөө эхилээд Балтахиновай үйлсөөр (тэгшэ бэшэ тоотой талань) Калининай үйлсэ хүрэтэр, Калининай үйлсөөр (тэгшэ бэшэ тоотой талань) Набережна үйлсэ хүрэтэр, Набережна үйлсөөр Сэлэнгэ мүрэнэй эрье хүрэтэр, Сэлэнгэ мүрэнэй эрьеэр Кировэй үйлсэ хүрэтэр.

4. **Советскэ һунгуулиин округ** (центрынь — Багшанарай мэргэжэл дээшэлүүлхэ институт).

Хилэнүүдынь: Кировэй үйлсэһөө эхилээд Сэлэнгэ мүрэнэй эрьеэр Советскэ үйлсэ хүрэтэр, Советскэ үйлсөөр (тэгшэ тоотой талань) Коммунистическэ үйлсэ хүрэтэр, Коммунистическэ үйлсөөр (тэгшэ бэшэ тоотой талань) Каландаришвилиин үйлсэ хүрэтэр, Каландаришвилиин үйлсөөр (тэгшэ бэшэ тоотой талань) Ленинэй үйлсэ хүрэтэр, Ленинэй үйлсөөр (тэгшэ бэшэ тоотой талань) Свердловой үйлсэ хүрэтэр, Свердловой үйлсөөр (тэгшэ бэшэ тоотой талань) Смолиной үйлсэ хүрэтэр, Смолиной үйлсөөр (тэгшэ тоотой талань) Кировэй үйлсэ хүрэтэр, Кировэй үйлсөөр (тэгшэ бэшэ тоотой талань) Сэлэнгэ мүрэнэй эрье хүрэтэр.

5. **Некрасовска һунгуулиин округ** (центрынь—Политическэ гэгээрэлэй байшан).

Хилэнүүдынь: Советскэ үйлсэһөө эхилээд, Ленинэй үйлсөөр (тэгшэ тоотой талань) Сүхэ-Баатарай үйлсэ хүрэтэр, Сүхэ-Баатарай үйлсөөр (тэгшэ тоотой талань) түмэр харгын лини хүрэтэр, түмэр харгын лини зубшаад урагшаа Фрунзиин үйлсэ хүрэтэр, саашадаа Илалтын проспектээр Советскэ үйлсэ хүрэтэр, Советскэ үйлсөөр (тэгшэ бэшэ тоотой талань) Ленинэй үйлсэ хүрэтэр.

6. **Ранжуровска һунгуулиин округ** (центрынь — Доржи Банзаровай нэрэмжэтэ багшанарай институт).

Хилэнүүдынь: Советскэ үйлсэһөө эхилээд Ленинэй үйлсөөр (тэгшэ бэшэ тоотой талань) Сүхэ-Баатарай үйлсэ хүрэтэр, Сүхэ-Баатарай үйлсөөр (тэгшэ тоотой талань) Крупскаягай үйлсэ хүрэтэр, Крупскаягай үйлсөөр (тэгшэ бэшэ тоотой талань) Кяхтинска үйлсэ хүрэтэр, Кяхтинска үйлсөөр (тэгшэ тоотой талань) Партизанска үйлсэ хүрэтэр, Партизанска үйлсөөр (тэгшэ бэшэ тоотой талань) Водопроводно үйлсэ хүрэтэр, Водопроводно үйлсөөр (тэгшэ тоотой талань) Сэлэнгэ мүрэнэй эрье хүрэтэр, Сэлэнгэ мүрэнэй эрьеэр Советскэ үйлсэ хүрэтэр, Советскэ үйлсөөр (тэгшэ бэшэ тоотой талань) Ленинэй үйлсэ хүрэтэр.

7. **Борсоевско һунгуулиин округ** (центрынь—33-дахи дунда һургуули).

Хилэнүүдынь: Сэлэнгэ мүрэнэй эрьеһээ эхилээд, Водопроводно үйлсөөр (тэгшэ бэшэ тоотой талань) Партизанска үйлсэ хүрэтэр, Партизанска үйлсөөр (тэгшэ тоотой талань) Кяхтинска үйлсэ хүрэтэр, Кяхтинска үйлсөөр (тэгшэ бэшэ тоотой талань) Крупскаягай үйлсэ хүрэтэр, Крупскаягай үйлсөөр (тэгшэ тоотой талань) · Сүхэ-Баатарай үйлсэ хүрэтэр, Сүхэ-Баатарай үйлсөөр (тэгшэ бэшэ тоотой талань) Борсоевой үйлсэ хүрэтэр, Борсоевой үйлсөөр дам хойшоо Литейнэ үйлсөөр түмэр харгын лини хүрэтэр, түмэр харгын лини зубшаад, аадарай уһа урадхуулдаг түхеэрэлгэ хүрэтэр (Буркоопсоюзай бэлэдхэлэй бааза болон «Электромашина» завод хоёрой хоорондо), аадарай уһа урадхуулдаг түхеэрэлгэһээ Сэлэнгэ мүрэнэй эрье хүрэтэр, Сэлэнгэ мүрэнэй эрье зубшаад, Водопроводно үйлсэ хүрэтэр, тэрэ тоодо Сокол, Солдатска поселогууд оролсоно.

8. **Сэлэнгын баруун бэеын һунгуулиин округ** (центрынь—найман жэлэй 44-дэхи һургуули).

Хилэнүүдынь: городой бүһэлүүртэ хабаатай Сэлэнгэ мүрэнэй баруун бэеын байрын бүхы гэрнүүд.

9. **Шэлэй заводой һунгуулиин округ** (центрынь — Шэлэй заводой клуб).

Хилэнүүдынь: аадарай уһа урадхуулдаг түхеэрэлгэһээ эхилээд (Буркоопсоюзай нэгэдэлэй бааза болон «Электромашина» завод хоёрой хоорондо), Сэлэнгэ мүрэнэй эрье зубшан баруун хойшоо шэлэй заводой тосхоной хойто заха хүрэтэр, шэлэй заводой тосхоной хойто болон зүүн хилээр аадарай уһа урадхуулдаг түхеэрэлгэ хүрэтэр, тэрэ тоодо шэлэй, «Электромашина» заводуудай тосхонууд оролсохо, аадарай уһа урадхуулдаг түхеэрэлгэһээ баруун урагшаа Сэлэнгэ мүрэн хүрэтэр.

10. **Вагжановска һунгуулиин округ** (центрынь—16-дахи дунда һургуули).

Хилэнүүдынь: Вагжановай нэрэмжэтэ тосхоной ба Дивизионно станциин байрын бүхы гэрнүүд.

ЖЕЛЕЗНОДОРОЖНО РАЙОН

11. **Шишковско һунгуулиин округ** (центрынь—«Восток» кинотеатр).

Хилэнүүдынь: нефтебазын хойто хашааһаа эхилээд, городой бүһэлүүрэй хойто захаар зүүлжэ Юный Коммунарай үйлсэ хүрэтэр, Юный Коммунарай үйлсөөр (тэгшэ бэшэ тоотой талань) Амагаевай үйлсэ хүрэтэр, Амагаевай үйлсөөр Мартын 8-най үйлсэ хүрэтэр, Мартын 8-най үйлсөөр Чертенковой үйлсэ хүрэтэр, Чертенковой үйлсөөр (тэгшэ тоотой талань) «Восток» кинотеатр хүрэтэр, «Восток» кинотеатрһаа баруун урагшаа нефтебазын хашаа хүрэтэр, тэрэ тоодо Завражная үйлсэ оролсохо.

12. **Железнодорожно һунгуулиин округ** (центрынь—Локомотивна депогой улаан булан).

Хилэнүүдынь: түмэр харгын линиһээ эхилээд, нефтебазын баруун ба хойто хашаае зубшан Коллективнэ үйлсэ хүрэтэр, Коллективнэ үйлсөөр Чертенковой үйлсэ хүрэтэр, Чертенковой үйлсөөр (тэгшэ бэшэ тоотой талань) Мартын 8-най үйлсэ хүрэтэр, Мартын 8-най үйлсэдэхи жалгын 6-дахи гэр хүрэтэр (тэрэ гэр орохогүй) Амагаевай үйлсэ хүрэхэ, 109-дэхи гэр, саашаа Амагаевай үйлсөөр (тэгшэ бэшэ тоотой талань) Юный Коммунарай үйлсэ хүрэтэр, Юный Коммунарай үйлсөөр (тэгшэ бэшэ тоотой талань) Чертенковой үйлсэ хүрэтэр, Чертенковой үйлсөөр Гольдсобелиин үйлсэ хүрэтэр, Гольдсобелиин үйлсөөр (тэгшэ тоотой талань) Гагаринай үйлсэ хүрэтэр, Гагаринай үйлсөөр (тэгшэ бэшэ тоотой талань) түмэр замшадай саадай баруун хашаа хүрэтэр, түмэр замшадай саадые зубшаад, түмэр замай лини хүрэтэр, түмэр замай линиие зубшаад, нефтебазын баруун хашаа хүрэтэр.

13. **Лысогорско һунгуулиин округ** (центрынь—65-дахи һургуули).

Хилэнүүдынь: 65-дахи һургуулиһаа эхилээд, Гагаринай үйлсөөр (тэгшэ тоотой талань) Гольдсобелиин үйлсэ хүрэтэр, Гольдсобелиин үйлсөөр (тэгшэ тоотой талань) Чертенковой үйлсэ хүрэтэр, Чертенковой үйлсөөр (тэгшэ бэшэ тоотой талань) Юный Коммунарай үйлсэ хүрэтэр, Юный Коммунарай үйлсөөр (тэгшэ тоотой талань), удаань Осипенкын үйлсөөр городой бүһэлүүрэй хойто заха хүрэтэр, городой бүһэлүүрэй хойто захые зубшаад, Уральска үйлсэ хүрэтэр, Уральска үйлсөөр (хоёр талань) Калужска үйлсэ хүрэтэр, Калужска үйлсөөр (тэгшэ тоотой талань) Дзержинскиин үйлсэ хүрэтэр, Дзержинскиин үйлсөөр (тэгшэ бэшэ тоотой талань) Добролюбовай үйлсэ хүрэтэр, Добролюбовай үйлсөөр (тэгшэ бэшэ тоотой талань) Пушкинай үйлсэ хүрэтэр, Пушкинай үйлсэһөө эхилээд, 65-дахи һургуули хүрэтэр.

14. **Горьковско һунгуулиин округ** (центрынь—Буряадай хүдөө ажахын институт).

Хилэнүүдынь: индустриально-багшанарай техникумһээ эхилээд, Пушкинай үйлсэ хүрэтэр, Пушкинай үйлсөөр (тэгшэ тоотой талань) Добролюбовай үйлсэ хүрэтэр, Добролюбовай үйлсөөр (тэгшэ тоотой талань) Дзержинскиин үйлсэ хүрэтэр, Дзержинскиин үйлсөөр (тэгшэ тоотой талань) Калужска үйлсэ хүрэтэр, Калужска үйлсөөр (тэгшэ тоотой талань) Подлеснэ үйлсэ хүрэтэр, Подлеснэ үйлсөөр (тэгшэ бэшэ тоотой талань) Лысогорско үйлсэ хүрэтэр, Лысогорско үйлсөөр (тэгшэ бэшэ тоотой талань) Дундичай үйлсэ хүрэтэр, Дундичай үйлсөөр (тэгшэ тоотой талань) Хоца Намсараевай үйлсэ хүрэтэр Хоца Намсараевай үйлсөөр (тэгшэ тоотой талань) Таймырска үйлсэ хүрэтэр, Таймырска үйлсөөр (тэгшэ бэшэ тоотой талань) Рылеевэй үйлсэ хүрэтэр, Рылеевэй үйлсөөр (тэгшэ тоотой талань) Гагаринай үйлсэ хүрэтэр, Гагаринай үйлсөөр (тэгшэ тоотой талань) Индустриально-багшанарай техникум хүрэтэр.

15. **Пушкинска һунгуулиин округ** (центрынь — Түмэр замшадай культурын байшан).

Хилэнүүдынь: Гагаринай үйлсэһөө эхилээд, түмэр замшадай саадай баруун хашаа зубшан түмэр замай лини хүрэтэр, түмэр замай лини зубшаад, Читинскэ переезд хүрэтэр, Читинскэ переездһээ эхилээд нефтебазын хашаа зубшан Хахаловай үйлсэ хүрэтэр, Хахаловай үйлсөөр Цивилевой үйлсэ хүрэтэр, Цивилевой үйлсөөр (тэгшэ бэшэ тоотой талань) түмэр замай больница хүрэтэр, түмэр замай больницын баруун хашааһаа эхилээд, проездээр Гагаринай үйлсэ хүрэтэр, Гагаринай үйлсөөр (тэгшэ бэшэ тоотой талань) түмэр замшадай саадай баруун хашаа хүрэтэр.

16. **Красноармейскэ һунгуулиин округ** (центрынь—51-дэхи һургуули).

Хилэнүүдынь: Цивилевой үйлсэһөө эхилээд, Хахаловай үйлсөөр (хоёр талань) ЛВРЗ-гэй промплощадкын хашаае зубшан Красноармейскэ үйлсэ хүрэтэр, Красноармейскэ үйлсөөр 41-дэхи гэр хүрэтэр (тэрэ гэр орохогүй), Красноармейскэ үйлсын 41-дэхи гэрһээ Чертенковой үйлсэ хүрэтэр (Октябриин 50 жэлэй проспектын 28-дахи гэр оролсохо), Чертенковой үйлсөөр (тэгшэ бэшэ тоотой талань) Рылеевэй үйлсэ хүрэтэр, Рылеевэй үйлсөөр (тэгшэ тоотой талань) Гагаринай үйлсэ хүрэтэр, Гагаринай үйлсөөр (тэгшэ бэшэ тоотой талань) Хоца Намсараевай үйлсэ хүрэтэр, Хоца Намсараевай үйлсэһөө эхилээд, проездээр урагшаа Цивилевой үйлсэ хүрэтэр, Цивилевой үйлсөөр (тэгшэ тоотой талань) Хахаловай үйлсэ хүрэтэр.

17. **Мухинска һунгуулиин округ** (центрынь—Түмэр замай техникум).

Хилэнүүдынь: түмэр замай техникумһээ эхилээд, ЛВРЗ-гэй промплощадка зубшан (Московско үйлсые, мүн Красноармейскэ үйлсын 41-дэхи гэр хүрэтэр оруулалсан) Красноармейскэ үйлсын 41-дэхи гэрһээ эхилээд, (Октябриин 50 жэлэй проспектын 28-дахи гэр оруулангүй) Чертенковой үйлсын 2-дохи гэр хүрэтэр, Чертенковой үйлсын 2-дохи гэрһээ эхилээд, Рылеевэй үйлсөөр (5, 7-дохи гэрнүүд, хамтын байра оролсохо), хамтын байраһаа эхилээд Хоца Намсараевай үйлсэ хүрэтэр, Хоца Намсараевай үйлсын 38-дахи гэрһээ эхилээд (тэгшэ тоотой талань) Дундичай үйлсэ хүрэтэр, Дундичай үйлсөөр (тэгшэ тоотой талань) Лермонтовэй үйлсэ хүрэтэр, Лермонтовэй үйлсөөр (тэгшэ тоотой талань) Буряадай АССР-эй 25 жэлэй ойн нэрэмжэтэ стадионой зүүн хашаа хүрэтэр, Буряадай АССР-эй 25 жэлэй ойн нэрэмжэтэ стадионой зүүн хашаа зубшан саашаа Комсомольско үйлсэ хүрэтэр, Комсомольско үйлсэһөө эхилээд, Октябрьска үйлсэ хүрэтэр (85-дахи гэр оролсохо), Октябрьска үйлсын 85-дахи гэрһээ 18-дахи столовын филиал хүрэтэр, 18-дахи столовын филиалһаа урагшаа 2-дохи хилээмэнэй заводой хашаа хүрэтэр, 2-дохи хилээмэнэй заводой хашаа зубшан Народно үйлсэ хүрэтэр, Народно үйлсөөр шоссе хүрэтэр, шоссе руу, ЛВРЗ-гэй 2-дохи проходной хүрэтэр, ЛВРЗ-гэй 2-дохи проходнойһоо ЛВРЗ-гэй промплощадкын хашаа зубшан Чертенковой үйлсэ хүрэтэр.

18. **Аршанска һунгуулиин округ** (центрынь—«Аршан» кинотеатр).

Хилэнүүдынь: Лермонтовэй үйлсэһөө эхилээд, Дундичай үйлсөөр (тэгшэ тоотой талань) Лысогорско үйлсэ хүрэтэр, Лысогорско үйлсөөр (тэгшэ тоотой талань) Сибирскэ үйлсэ хүрэтэр, Сибирскэ үйлсөөр (тэгшэ тоотой талань) Калужска үйлсэ хүрэтэр, Калужска үйлсөөр (тэгшэ тоотой талань) Подлесная үйлсэ хүрэтэр, Подлесная үйлсөөр, удаань городой бүһэлүүрээр зүүлжэ Лермонтовэй үйлсэ хүрэтэр, Лермонтовэй үйлсөөр (тэгшэ тоотой талань) Ковалевскаягай үйлсэ хүрэтэр, Ковалевскаягай үйлсөөр проезд хүрэтэр, проездээр урагшаа Гвардейскэ үйлсэ хүрэтэр, Гвардейскэ үйлсөөр (тэгшэ тоотой талань) Аршанска 1-дэхи проезд хүрэтэр, Аршанска 1-дэхи проездээр Комсомольско үйлсэ хүрэтэр, Комсомольско үйлсөөр (тэгшэ бэшэ тоотой талань) 42-дохи һургуули хүрэтэр, 42-дохи һургуулиһаа Комсомольско үйлсөөр Буряадай АССР-эй 25 жэлэй ойн нэрэмжэтэ стадионой зүүн хашаа хүрэтэр, Буряадай АССР-эй 25 жэлэй ойн нэрэмжэтэ стадионой зүүн хашаа зубшан Лермонтовэй үйлсэ хүрэтэр, Лермонтовэй үйлсөөр (тэгшэ бэшэ тоотой талань) Дундичай үйлсэ хүрэтэр.

19. **Индустриальна һунгуулиин округ** (центрынь—ЛВРЗ-гэй профсоюзна библиотекэ).

Хилэнүүдынь: Октябрьска үйлсын 1-дэхи гэрһээ эхилээд, (тэгшэ бэшэ тоотой талань) 70-дахи магазинай хажуудахи проезд хүрэтэр, проездээр Комсомольско үйлсэ хүрэтэр, Комсомольско үйлсөөр (тэгшэ тоотой талань) Аршанска 2-дохи проезд хүрэтэр, Аршанска 2-дохи проездээр Октябрьска үйлсэ хүрэтэр, Октябрьска үйлсөөр горкомхозой АТХ-гай конторо хүрэтэр, горкомхозой АТХ-гай контороһоо ЛВРЗ-гэй промплощадка хүрэтэр, ЛВРЗ-гэй промплощадкын хашаа зубшан ЛВРЗ-гэй 2-дохи проходной хүрэтэр, ЛВРЗ-гэй 2-дохи проходнойһоо шоссегээр Народно үйлсэ хүрэтэр, Народно үйлсөөр 2-дохи хилээмэнэй завод хүрэтэр, 2-дохи хилээмэнэй заводой хашаа зубшаад, удаань дам саашаа сэхэлдин, 18-дахи столовын филиал хүрэтэр, 18-дахи столовын филиалһаа Октябрьска үйлсөөр (тэгшэ бэшэ тоотой талань) 1-дэхи гэр хүрэтэр.

20. **Орешковскэ һунгуулиин округ** (центрынь—ЛВРЗ-гэй культурын ордон).

Хилэнүүдынь: 6-дахи һургуулиһаа эхилээд, Буйкогой үйлсөөр Аршанска 2-дохи проезд хүрэтэр, Аршанска 2-дохи проездээр Комсомольско үйлсэ хүрэтэр, Комсомольско үйлсөөр (тэгшэ бэшэ тоотой талань) Аршанска 1-дэхи проезд хүрэтэр, Аршанска 1-дэхи проездээр Гвардейскэ үйлсэ хүрэтэр, Гвардейскэ үйлсөөр (тэгшэ бэшэ тоотой талань) «Ремобувь» комбинадай механическа мастерской хүрэтэр, «Ремобувь» комбинадай механическа мастерскойһоо эхилээд, проездээр хойшоо городой бүһэлүүрэй хойто заха хүрэтэр, эдир натуралистнуудай станциин зүүн хашаа зубшан ЛВРЗ-гэй культбаза хүрэтэр, ЛВРЗ-гэй культбазаһаа ЛВРЗ-гэй культурын ордон хүрэтэр, ЛВРЗ-гэй культурын ордонһоо 6-дахи һургуули хүрэтэр.

21. **Комсомольско һунгуулиин округ** (центрынь — ЛВРЗ-гэй политическэ гэгээрэлэй кабинет).

Хилэнүүдынь: горкомхозой АТХ-гай контороһоо Октябрьска үйлсөөр (тэгшэ бэшэ тоотой талань) 23-а гэр хүрэтэр, 23-а гэрһээ проездээр Комсомольско үйлсэ хүрэтэр, Комсомольско үйлсөөр (тэгшэ бэшэ тоотой талань) Аршанска 2-дохи проезд хүрэтэр, Аршанска 2-дохи проездээр Буйкогой үйлсэ хүрэтэр, Буйкогой үйлсөөр (тэгшэ тоотой талынь 16, 18-дахи гэрнүүд орохогүй) хүүгэдэй техническэ станци хүрэтэр, хүүгэдэй техническэ станциин ба ЛВРЗ-гэй профилакториин хашаа зубшаад, Буйкогой үйлсэ хүрэтэр, Буйкогой үйлсөөр (тэгшэ бэшэ тоотой талань) 10-дахи һургуули хүрэтэр, 10-дахи һургуулиһаа проездээр урагшаа Октябрьска үйлсэ хүрэтэр, Октябрьска үйлсөөр (тэгшэ бэшэ тоотой талань) 9-дэхи ГПТУ-гай һуралсалай байшан хүрэтэр, 9-дэхи ГПТУ-гай һуралсалай байшанһаа сэхэлдин урагшалаад, Ботаническа үйлсэ хүрэтэр, Ботаническа үйлсөөр (тэгшэ бэшэ тоотой талань), удаань ЛВРЗ-гэй дэлгүүрэй хашаа зубшаад, 41-дэхи һургуули хүрэтэр (Октябрьска үйлсын 44, 46-дахи гэрнүүд оролсохо), 41-дэхи һургуулиһаа горкомхозой АТХ-гай конторо хүрэтэр.

22. **Заводской һунгуулиин округ** (центрынь — Хирпиисын заводой клуб).

Хилэнүүдынь: 9-дэхи ГПТУ-гай һуралсалай байшанһаа Дачна үйлсөөр сквер хүрэтэр, скверһээ проездээр 10-дахи һургуули хүрэтэр, 10-дахи һургуулиһаа Чаадаевай үйлсэ хүрэтэр, Чаадаевай үйлсөөр Сосново үйлсэ хүрэтэр, Сосново үйлсөөр ЛВРЗ-гэй культбаза хүрэтэр, ЛВРЗ-гэй культбазын зүүн урда хашаа зубшаад, городой бүһэлүүрэй хойто захаар «Стрелка» хүрэтэр, «Стрелкаһаа» урагшаа урданай ипподром хүрэтэр, урданай ипподромой зүүн захые зубшаад, 502-дохи километрэй поселок хүрэтэр, 502-дохи километрэй поселогой урда захые ба хүүгэдэй приемнигой урда захые зубшаад, түмэр замай лини хүрэтэр, түмэр замай линиие зубшан баруулжаа переулок хүрэтэр, переулогаар Читинскэ үйлсэ хүрэтэр, Читинскэ үйлсөөр вагон-ресторануудай бааза хүрэтэр, вагон-ресторануудай баазын хашаа зубшан хойшолоод, ЛВРЗ-гэй промплощадка хүрэтэр, ЛВРЗ-гэй промплощадкаһаа дам саашаа ЛВРЗ-гэй хамтын саадай хашаа зубшан 38-дахи һургуули хүрэтэр, 38-дахи һургуулиһаа шоссе руу ЛВРЗ-гэй түлишын склад хүрэтэр, ЛВРЗ-гэй түлишын складһаа ЛВРЗ-гэй үбһэнэй бааза хүрэтэр, ЛВРЗ-гэй үбһэнэй баазын баруун захые зубшан проездээр 9-дэхи ГПТУ-гай һуралсалай байшан хүрэтэр.

23. **Энергетическа һунгуулиин округ.** (центрынь—ЛВРЗ-гэй 5-дахи участогай клуб).

Хилэнүүдынь: түмэр харгы руу (Читинскэ переезд тушаа) Трактовой үйлсөөр ЛВРЗ-гэй промплощадкын харша зубшан 38-дахи һургуули хүрэтэр, 38-дахи һургуулиһаа түмэр замай переезд хүрэтэр, түмэр замай переездһээ ЛВРЗ-гэй хамтын саадай ба вагон-ресторануудай хашаа зубшан Читинскэ үйлсэ хүрэтэр, Читинскэ үйлсөөр переезд хүрэтэр, переездээр урагшалаад, түмэр замай лини хүрэтэр, түмэр замай лини зубшан Читинскэ переезд хүрэтэр.

24. **Берхне-Березовско һунгуулиин округ** (центрынь — Үрэ жэмэсэй станциин конторо).

Хилэнүүдынь: «Стрелкаһаа» городой бүһэлүүрэй хойто захаар зүүлээд, уран зохёолшодой дачын поселок хүрэтэр, уран зохёолшодой дачын посёлогой хойто захаар зүүлээд, Матросовой нэрэмжэтэ поселок хүрэтэр, Матросовой нэрэмжэтэ поселогой зүүн захаар авиазаводой площадка хүрэтэр, авиазаводой площадкын хойто захаар зүүлээд, туһалбариин ажахы хүрэтэр, туһалбариин ажахыһаа Үдэ мүрэнэй баруун эрьеэр «Буржелезобетон» нэгэдэлэй 4-дэхи филиалай поселок хүрэтэр, дам саашаа хойшолоод, столовонуудай трестын урданай туһалбариин ажахын поселок хүрэтэр, столовонуудай трестын урданай туһалбариин ажахын поселогой урда захаар «Стрелкэ» хүрэтэр.

25. **Гарнаевска һунгуулиин округ** (центрынь—22-дохи дунда һургуули).

Хилэнүүдынь: Загорск поселогой хойто захаһаа Горно переулогаар (тэгшэ бэшэ тоотой талань) Гарнаевай үйлсэ хүрэтэр, Гарнаевай үйлсөөр (хоёр талань) Комаровой үйлсэ хүрэтэр (Столична үйлсын 7-дохи гэр оролсохо), Гарнаевай үйлсэһөө эхилээд, Комаровой үйлсөөр (тэгшэ тоотой талань) Новый проезд хүрэтэр, Новый проездээр Нестеровэй үйлсэ хүрэтэр, Нестеровэй үйлсөөр (тэгшэ тоотой талань) Гарнаевай үйлсэ хүрэтэр, Гарнаевай үйлсөөр (тэгшэ тоотой талань) Загорск поселогой урда заха хүрэтэр, Загорск поселогой урда захаар тэрэнэй баруун заха хүрэтэр (39, 40, 41-дэхи кварталнууд оролсохо), дам саашаа Загорск поселогой хойто захаар Горно переулок хүрэтэр.

26. **Краснодонско һунгуулиин округ** (центрынь—«Родина» кинотеатр).

Хилэнүүдынь: Родина үйлсын 6-дахи гэрһээ хойшолоод, Столична үйлсын 5-дахи гэр хүрэтэр (тэрэ гэр орохо), Столична үйлсын 5-дахи гэрһээ Ангарска үйлсын 2-дохи гэр хүрэтэр (8-а, 10-а, 12-а, 14-а, 16-а гэрнүүд оролсохо), Ангарска үйлсын 2-дохи гэрһээ тэгшэ тоотой талаарнь доошолоод, Столична үйлсын № 1/1 гэр хүрэтэр (тэрэ гэр орохо), Столична үйлсын № 1/1 гэрһээ поликлиникын хажуудахи проездээр Краснодонско үйлсэ хүрэтэр, Краснодонско үйлсөөр (хоёр талань) урагшалаад, Хоринско үйлсэ хүрэтэр, Хоринско үйлсөөр (хоёр талань) 89-дэхи ба УКС-ын гэрнүүдые оруулалсан, 89-дэхи гэрһээ хойшоо Чайковскиин үйлсын 6-дахи гэр хүрэтэр, дам саашаа Родина үйлсэ хүрэтэр, 6-дахи гэр, 3, 5, 5/2, 5/3, 7/2, 7/3 гэрнүүд оролсохо.

27. **Пролетарска һунгуулиин округ** (центрынь—36-дахи дунда һургуули).

Хилэнүүдынь: Загорск поселогой хойто захаһаа Горно переулогаар (тэгшэ тоотой талань), Горно переулогһаа Ангарска үйлсөөр (тэгшэ бэшэ тоотой талань) Севастопольско үйлсэ хүрэтэр, Ангарска үйлсэһөө эхилээд, Севастопольско үйлсөөр (тэгшэ бэшэ тоотой талань) 5-дахи гэр хүрэтэр (тэрэ гэр оролсохо), Севастопольско үйлсын 5-дахи гэрһээ Пролетарска үйлсын 2-дохи гэр хүрэтэр, Пролетарска үйлсын 2-дохи гэрһээ Столична үйлсэ хүрэтэр, Пролетарска үйлсэһөө эхилээд, Столична үйлсөөр Заиграевска үйлсэ хүрэтэр, Заиграевска үйлсэһөө эхилээд, поликлиникэ шадарай проездээр Краснодонско үйлсэ хүрэтэр («Рассвет» гэжэ культурын байшан орохогүй), Краснодонско үйлсөөр Магистральна үйлсэ хүрэтэр (36-дахи һургуули орохо), Магистральна үйлсөөр (тэгшэ бэшэ тоотой талань) лесничествын гэрнүүдые ба харуулшадай хоёр гэрые оруулалсан, дам саашадаа Загорск поселогой хойто захаар Горно переулок хүрэтэр.

28. **Чайковскиин һунгуулиин округ** (центрынь—46-дахи дунда һургуули).

Хилэнүүдынь: Родина үйлсын 7-дохи гэрһээ Комаровой үйлсэ хүрэтэр, Комаровой үйлсөөр (тэгшэ бэшэ тоотой талань) Новый проезд хүрэтэр, Новый проездээр (тэгшэ бэшэ тоотой талань) Нестеровэй үйлсэ хүрэтэр, Нестеровэй үйлсөөр (тэгшэ тоотой талань) Гарнаевай үйлсэ хүрэтэр, Гарнаевай үйлсөөр (тэгшэ тоотой талань) Нестеровэй үйлсэһөө эхилээд, Загорск поселогой урда заха хүрэтэр (хамтын саад соо байдаг гэр оролсохо), дам саашаа Загорск поселогой урда захаар Моцартын үйлсэ хүрэтэр, Моцартын үйлсэһөө эхилээд, Загорск поселогой урда захаар хамтын байра хүрэтэр, хамтын байраһаа 46-дахи һургуули хүрэтэр (һургуули оролсохо), дам саашаа Родина үйлсын 7-дохи гэр хүрэтэр (Родина үйлсын 5/2, 5/3, 7/2, 7/3 гэрнүүд орохогүй).

ОКТЯБРЬСКА РАЙОН

29. **Заудинска һунгуулиин округ** (центрынь—29-дэхи дунда һургуули).

Хилэнүүдынь: Үдэ мүрэнэй адагһаа эхилээд, тэрэнэй зүүн эрьеэр Трубачеевэй үйлсэ хүрэтэр, Трубачеевэй үйлсөөр (тэгшэ бэшэ тоотой талань) Карьернэ переулогһаа Бабушкинай үйлсэ хүрэтэр, Трубачеевэй үйлсэһөө эхилээд, Бабушкинай үйлсөөр (тэгшэ тоотой талань) Геологическа үйлсэ хүрэтэр, Геологическа үйлсөөр (тэгшэ бэшэ тоотой талань) Бабушкинай үйлсэһөө эхилээд, Забока хоолой хүрэтэр, Забока хоолойн эрьсын баруун талаар Үдэ мүрэнэй адаг хүрэтэр (Спасска, Богородско аралнуудай бүхы гэрнүүд ба Силикатна һуурин оролсохо).

30. **Геологическа һунгуулиин округ** (центрынь—20-дохи дунда һургуули).

Хилэнүүдынь: Үдэ мүрэнһөө эхилээд, Карьернэ переулогаар (тэгшэ тоотой талань) Карл Марксын нэрэмжэтэ бульвар хүрэтэр, Карл Марксын нэрэмжэтэ бульвараар (тэгшэ тоотой талань) Терешковагай үйлсэ хүрэтэр («Саян» столово оролсохо), «Саян» столовоһоо Терешковагай үйлсөөр (тэгшэ тоотой талань) Бабушкинай үйлсэ хүрэтэр, Терешковагай үйлсэһөө эхилээд, Бабушкинай үйлсөөр (тэгшэ бэшэ тоотой талань) Трубачеевэй үйлсэ хүрэтэр, Бабушкинай үйлсэһөө эхилээд, Трубачеевэй үйлсөөр (тэгшэ тоотой талань) Карьернэ переулок хүрэтэр.

31. **Телецентровскэ һунгуулиин округ** (центрынь — Культурын институт).

Хилэнүүдынь: Карл Марксын нэрэмжэтэ бульварай 10, 18, 20, 22, 24, 25, 27, 27-а, 29, 31, 33-дахи гэрнүүд, Прямая үйлсын 1, 2, 3, 4, 6, 7, 8, 9, 10, 10-а гэрнүүд, 1, 2-дохи хамтын байранууд, Бабушкинай үйлсын 23, 27, 29-дэхи гэрнүүд, Пироговой үйлсын 34-дэхи гэр, Терешковагай үйлсын 3-дахи гэр, хүдэлмэришэдэй тосхоной 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 12-дохи гэрнүүд, Буряадай радиоцентрэй гэр, Геологическа үйлсын (тэгшэ тоотой талань) бүхы гэрнүүд, Забока хоолойһоо эхилээд, Бабушкинай үйлсэ хүрэтэр, Бабушкинай үйлсөөр (тэгшэ тоотой талань) түмэр замай переезд хүрэтэр, түмэр замай переездһээ баруулжаа Забока хоолой хүрэтэр, Забока хоолойн баруун эрьеэр Геологическа үйлсэ хүрэтэр.

32. **Школьно һунгуулиин округ** (центрынь—25-дахи дунда һургуули).

Хилэнүүдынь: Карл Марксын нэрэмжэтэ бульварай 1, 5, 7, 7-а, 9, 11, 13. 15-а, 17, 19, 21, 23-дахи гэрнүүд, Терешковагай үйлсын 22, 24, 26, 26-а, 28, 28-а, 30, 30-а, 34-дэхи гэрнүүд. Циниканска үйлсын 1, 3, 5, 7, 9, 11-дэхи гэрнүүд, Солнечно үйлсын 3, 5-дахи гэрнүүд, Павловай үйлсын 4, 8, 10, 10-а гэрнүүд, мүн онкологическа диспансер оролсохо.

33. **Солнечно һунгуулиин округ** (центрынь — Медицинскэ училищи).

Хилэнүүдынь: 49-дэхи һургуулиһаа эхилээд, Зоя Космодемьянскаягай үйлсөөр (тэгшэ тоотой талань) түмэр харгы хүрэтэр, Наушки ошоһон түмэр харгыгаар Больнична үйлсэ хүрэтэр, Больнична үйлсөөр (тэгшэ тоотой талань) түмэр харгыһаа зүүн хойшоо Павловай үйлсэ хүрэтэр, Павловай үйлсөөр 3, 5, 7 гэрнүүдые оруулалсаад, Терешковагай үйлсэ хүрэтэр, Терешковагай үйлсөөр 11, 32, 34-а, 36, 36-а, 38, 40-дэхи гэрнүүдые оруулалсан Терешковагай үйлсэһөө эхилээд, Солнечно үйлсэ хүрэтэр, Солнечно үйлсөөр 10, 15, 17, 19, 21, 23, 25, 27, 29, 31-дэхи гэрнүүдые оруулалсаад, Солнечно үйлсэһөө 49-дэхи һургуули хүрэтэр (эндокринологическа диспансер, республиканска ба инфекционно больницанууд оролсохо).

34. **Фабрична һунгуулиин округ** (центрынь — «Текстильщик» гэжэ культурын байшан).

Хилэнүүдынь: тоо бүридхэл оньһожоруулха техникумһээ эхилээд, (техникум орохогүй) Жердевэй үйлсөөр зүүн урагшаа сэсэрлигэй зүүн хойто хилэ хүрэтэр, сэсэрлигэй зүүн захаар Наушки ошоһон түмэр харгын лини хүрэтэр, Наушки ошоһон түмэр харгы зубшан Зоя Космодемьянскаягай үйлсэ хүрэтэр, түмэр харгыһаа Зоя Космодемьянскаягай үйлсөөр (тэгшэ бэшэ тоотой талань) 49-дэхи һургуули хүрэтэр (һургуули орохогүй), 49-дэхи һургуулиһаа Солнечно үйлсэ хүрэтэр, Солнечно үйлсөөр 18, 35, 37, 39-дэхи гэрнүүд. Солнечно үйлсэһөө зүүн хойшоо тоо бүридхэл оньһожоруулха техникум хүрэтэр, «Забайкальский» гэжэ совхозой посёлок, Октябрьска районой нарайлалгын гэр оролсохо.

35. **Павловска һунгуулиин округ** (центрынь — 50-дахи дунда һургуули).

Хилэнүүдынь: Наушки ошоһон түмэр харгыһаа эхилээд, Бабушкинай үйлсөөр (тэгшэ бэшэ тоотой талань) Пироговой үйлсэ хүрэтэр, Бабушкинай үйлсэһөө эхилээд, Пироговой үйлсөөр (тэгшэ бэшэ тоотой талань) Больнична үйлсэ хүрэтэр, Пироговой үйлсэһөө эхилээд, Больнична үйлсөөр (тэгшэ бэшэ тоотой талань) түмэр харгы хүрэтэр, түмэр харгын лини зубшан зүүлээд, городой заха хүрэтэр, түмэр харгын линиһээ Шэнэ Комушка посёлогой зүүн заха хүрэтэр, Шэнэ Комушка посёлогой зүүн захаар городой заха хүрэтэр, городой захые зубшан баруун урагшаа Горькиин нэрэмжэтэ посёлок хүрэтэр, Горькиин нэрэмжэтэ посёлогһоо түмэр харгын переезд хүрэтэр.

36. **Лесозаводско һунгуулиин округ** (центрынь — Буряадай мебельнэ комбинадай конторо).

Хилэнүүдынь: Үдэ мүрэнэй эрьеһээ Карьернэ переулогаар (тэгшэ бэшэ тоотой талань) Солнечно үйлсэ хүрэтэр, Солнечно үйлсөөр 11, 13, гэрнүүд хүрэтэр (тэдэ гэрнүүд оролсохо), эдэ гэрнүүдһээ зүүн хойшоо Серовой нэрэмжэтэ фабрикын зүүн урда углуу хүрэтэр, Серовой нэрэмжэтэ фабрикаһаа Ключевская үйлсэ хүрэтэр, Ключевская үйлсын 10, 12, 14, 16-дахи гэрнүүдые оруулалсаад, технологическа институтдай баригдажа байһан байшан хүрэтэр, дам саашаа зүүлээд, Таежно переулок хүрэтэр, Таежно переулогһаа Үдэ мүрэнэй зүүн эрье хүрэтэр, Үдэ мүрэнэй зүүн эрьеэр Карьернэ переулок хүрэтэр.

37. **Жердевскэ һунгуулиин округ** (центрынь — 19-дэхи дунда һургуули).

Хилэнүүдынь: Кли 18, 20, 22, 24-дэхи вэй үйлсын 2, 7, гэрнүүд, Сосново нүүд оролсохо.

38. **Октябрьска һун** (центрынь — 52-дэхи гуули.)

Хилэнүүдынь: Вор һаа Үдэ мүрэнэй ту хүрэтэр, хүүргэһөө зүүлээд, мелькомби хүрэтэр, мелькомбина урагшаа (Залеснэ ү гэрһээ 129-дэхи г нүүд орохогүй) Октяб баруун заха хүрэтэр, селогой баруун зах шоо үбһэнэй баазын тэр, үбһэнэй баазы эхилээд, сахэ Воровк Воровко голой баруун адаг хүрэтэр (Ник оролсохо).

39. **Мясокомбинат округ** (центрынь — бинадай клуб).

Хилэнүүдынь: Үдэ м замай хүүргэһөө эхил зубшан зүүлээд, Юж баруун заха хүрэтэр, най баруун захаар хой мүрэн хүрэтэр, Үдэ м Южный һууринай Үдэ мүрэнэй түмэр хүрэтэр.

40. **Южный һунгу** (центрынь — 15-дахи

Хилэнүүдынь: Зерно риториин баруун заха городой урда заха хүр үйлсын 67-дохи гэрһ гэр хүрэтэрхи бүхы г лалсан, городой захаһаа Южный һуурин хүр рин оролсохо), Южн зүүн захаар хойшол хүрэтэр, Үдэ мүрэнэй һууринай баруун заха ный һууринай баруун рэнһөө Зерногородогой баруун заха хүрэтэр, оролсохо.

БАРГАЖА АЙМАГ

41. **Баргажанай һун руг** (центрынь—Баргаж

Баргажанай сельсов

42. **Баргажанай-Адаг лиин округ** (центрынь най-Адаг гэжэ ту тосхон).

Хилэнүүдынь: Ба гэжэ хүдэлмэришэнэй симиха, Курбулик, Чи той Нос тосхонууд, Адагай поселково Совед Ушканьи арал.

43. **Байгалай һунгу** (центрынь—Шанталык

Хилэнүүдынь Шанта лиха поселогууд, Ада Зорино, Макаринино гэд най адагай поселково дэлтэй тосхонууд.

44. **Уринска һунгуу** (центрынь — Уро тосх

Уро-Читхаанай бо сельсоведүүд.

45. **Уланай һунгуу** (центрынь — Улан тосх

Уланай болон Баян- ной Соведүүд.

БАУНТЫН А

46. **Багдаринай һун руг** (центрынь—Багдари

Багдаринай, Амалатын болон Джилиндын-Адагай дүүд.

47. **Ципиканай һунгуу** (центрынь—Ципикан т

Ципиканай, Бамбуйска канска, Муйска болон сельсоведүүд.

БЭШҮҮРЭЙ А

48. **Бэшүүрэй һунгуу руг** (центрынь—Бэшүүр магай культурын байшан

Хилэнүүдынь: Бэшүүр баруун тала, Бичурка г эрье, тэрээндэ Безбожник мүн оёдолой фабрика

49. **Партизанска һун руг** (центрынь — Бэшү XXI партсъездын нэрэм зой конторо).

Хилэнүүдынь: Бэшүүр зүүн тала. Бичурка руун эрье, тэрээндэ Ти гэдэг һууринууд ороно.

50. **Охин-Булагай округ** (центрынь—Охи хон).

Охин-Булагай, Би Дээдэ-Мангиртын сельсов

51. **Шэбэртын һунгуу** (центрынь—Шэбэртэ то

Шэбэртын болон Ша ной Соведүүд.

52. **Малокуналейскэ округ** (центрынь — тосхон).

Малокуналейскэ болон сельсоведүүд.

53. **Ара-Хэрээтын һунгу руг** (центрынь—Дунда- хон).

Ара-Хэрээтын болон Г соведүүд.

(Үргэлжэлэлынь 3-дахи

Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Указ

...АССР-эй Верховно Соведэй hунгалта унгэргэхэ hунгуулиин онругууд тухай

(...лжэл. Эхиннинь 2-дохи нюурта).

ЗЭДЫН АЙМАГ

...Торийн hунгуулиин округ (...—Доодо-Тори тосхон).

...-Торийн, Алцагай, Наринай ...ведүүд.

...Оорой hунгуулиин округ (...—Доодо-Бургалтай тос...

...лтайн, Дээдэ-Торийн, Зэл..., Баландаришвильскэ сом...ведүүд.

...Борьёогой hунгуулиин округ (...—Дээдэ-Үшөөтэй нютаг).

Үшөөтэйн, Борьёогой, Гэгээтын сомсоведүүд.

57. **Петропавловкын hунгуулиин округ** (центрынь — Петропавловка тосхон).

Петропавловкын сельсовет.

58. **Дэрэстэйн hунгуулиин округ** (центрынь — Белозерск тосхон).

Белозерскын, Дэрэстэйн, Енхорой сомсельсоведүүд

59. **Зэдын hунгуулиин округ** (центрынь—Джида поселок).

Зэдын сельсовет.

ЯРУУНЫН АЙМАГ

...Нарhатын hунгуулиин округ (...—Нарhата тосхон).

... болон Комсомольско ...ведүүд.

...этын hунгуулиин округ (...—Мужыха тосхон).

..., Ульдэргын болон Эгэтын ...сомсоведүүд.

62. **Гүндын hунгуулиин округ** (центрынь — Гүндэ тосхон).

Гүндын болон Исэнгын сомсоведүүд.

63. **Витимскэ hунгуулиин округ** (центрынь—Романовка тосхон).

Витимскэ болон Кондинска сомсельсоведүүд.

ЗАГАРАЙН АЙМАГ

...Загарайн hунгуулиин округ (...—Загарай тосхон).

... сельсовет.

...рээнэй hунгуулиин округ (...—Шэнэ-Бэрээн тосхон).

...-Бэрээнэй болон Хуушан... сельсоведүүд.

...-Элхиин hунгуулиин округ (центрынь—Ташалан тосхон).

...-Элхиин сельсовет.

...Элхиин hунгуулиин округ (... — Элхи тосхон).

... сельсовет.

...Горхоной hунгуулиин округ (...—Горхон тосхон).

...ой сельсовет.

...Новоильинскэ hунгуулиин округ (центрынь—Новоильинск тос...

Новоильинскэ сельсовет.

70. **Хүрбын hунгуулиин округ** (центрынь — Шэнэ-Хүрбэ тосхон).

Хүрбын, Дабаатын, Үнэгэтэйн сомсельсоведүүд.

71. **Онохойн hунгуулиин округ** (центрынь — Онохой гэжэ хүдэлмэришэнэй тосхон).

Хилэнүүдынь: Онохой гэжэ хүдэлмэришэнэй тосхон, поселково Соведтэ мэдэлтэй Усть-Брянка тосхон болон Серовой нэрэмжэтэ Блок-Пост.

72. **Доодо-Тайлсын hунгуулиин округ** (центрынь — Доодо-Тайлса тосхон).

Хилэнүүдынь: Доодо-Тайлса, Тудагта гэдэг Онохойн поселково Соведтэ мэдэлтэй тосхонууд.

ЗАХААМИНАЙ АЙМАГ

...Захааминай центральна hунгуулиин округ (центрынь — Зака...ото, Культурын байшан).

...үүдынь: Закаменск хотын ... талань, хамhабариин ажа..., Зэдын вольфрам-молибденэй ...цай управлени хүрэтэр.

...Захааминай заводской hунгуулиин округ (центрынь—хоёрдо...ла hургуули).

...нүүдынь: Закаменск хотын ...урда талань, Зэдын вольф...бденэй комбинадай управле..., Новостройко тосхон (тэрэ ...) хүрэтэр, Холтосон гэжэ ...ришэнэй поселок, мүн по... Соведтэ мэдэлтэй бусад тос... болон Нижнегуджирска сель...

75. **Санагын hунгуулиин округ** (центрынь—Санага тосхон).

Санагын, Енгорбойн, Утаата-Далахайн сомсоведүүд.

76. **Цахирай hунгуулиин округ** (центрынь — Цахир тосхон).

Цахирай болон Дүтэлүүрэй сомсоведүүд.

77. **Михайловкын hунгуулиин округ** (центрынь — Михайловка тосхон).

Михайловкын, Үлэгшэнэй болон Хамниин сомсельсоведүүд.

78. **Баянголой hунгуулиин округ** (центрынь—Баянгол гэжэ хүдэлмэришэнэй тосхон).

Баянгол гэжэ хүдэлмэришэнэй тосхон, Мэлэ-Бортын болон Сагаан-Мориной сомоной Соведүүд.

КАБАНСКЫН АЙМАГ

...Кабанскын hунгуулиин округ (...—Кабанск тосхон).

...нск тосхон, Кабанскын сельсоведэй Закалтус болон Полевой тосхонууд, Колесовскын сельсовет.

80. **Твороговско hунгуулиин округ** (центрынь—Шигаево тосхон).

Твороговскын болон Посольскын сельсоведүүд.

81. **Тресковско hунгуулиин округ** (центрынь—Тресково тосхон).

Брянскын сельсовет, Кабанскын сельсоведэй Нюки, Елань, Береговая тосхонууд.

82. **Шергинскэ hунгуулиин округ** (центрынь—Шергино тосхон).

Шергинскэ сельсовет.

83. **Байкало-Хударын hунгуулиин округ** (центрынь — Байкало-Худара тосхон.

Байкало-Хударын сельсовет.

84. **Ойморой hунгуулиин округ** (центрынь—Ойморой тосхон).

Ойморой болон Сухинска сельсоведүүд.

85. **Каменскын заводской hунгуулиин округ** (центрынь—Каменск гэжэ хүдэлмэришэнэй тосхон, Цементнэ заводой клуб).

Хилэнүүдынь: Каменск тосхоной зүүн тала, Заречная үйлсын 1-дэхи, гэр 2-дохи Набережная, Трудовая, Рабочая, Октябрьская, Школьная, Сухомлинай нэрэмжэтэ (тэгшэ бэшэ тоотой талань — 1-hээ 23 хүрэтэр, тэгшэ тоотой талань—2-дохи, 4-дэхи гэр), Советская үйлсын 8, 10, 12, Кировэй нэрэмжэтэ 15, 17, 19, 21, 23 гэрнүүд. Красноармейскэ, Лазогой болон Некрасовай, Пушкинай нэрэмжэтэ, Дачна, Подгорно, Садово үйлсэнүүд, Луговая үйлсын (тэгшэ тоотой талань — 4—14 хүрэтэр), 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 13, 14, 15, 17-дохи кварталнууд, плотина болон больницын городок.

86. **Каменска поселково hунгуулиин округ** (центрынь — Каменск гэжэ хүдэлмэришэнэй тосхон, Спортивна hургуули).

Хилэнүүдынь: Каменск гэжэ хүдэлмэришэнэй тосхоной баруун захань, Пионерскэ, Луговой (тэгшэ тоотой талань—16-дахи гэрhээ эхилээд 38-дахи гэр хүрэтэр, тэгшэ бэшэ тоотой талань — 31-дэхи гэрhээ 59-дэхи гэр хүрэтэр), Прибайкальска (тэгшэ бэшэ тоотой талань — 1-дэхи гэрhээ 33-дахи гэр хүрэтэр, тэгшэ тоотой талань — 2-дохи гэрhээ 16-дахи гэр хүрэтэр), Советскэ (1-а, 2, 2-а, 4, 6-дахи гэрнүүд), Кировэй 22, 24, 28- дахи гэрнүүд, Почтово переулогай 3, 4, 5, 6, 8-дахи гэрнүүд, Сухомлинай нэрэмжэтэ үйлсын 14, 16, 20, 22 гэрнүүд, 18-дахи квартал, Тимлюй болон Горно станциин поселогууд, 5531-дэхи модонhоо эхилээд, 5541-дэхи модон хүрэтэрхи түмэр замай будканууд, Кабанскын поселково Соведтэ мэдэлтэй Тимлюй тосхон, 20-дохи блок-пост.

87. **Селенгинскэ hунгуулиин округ** (центрынь — Селенгинск гэжэ хүдэлмэришэнэй тосхон, Барилгашадай клуб).

Хилэнүүдынь: Селенгинск тосхоной зүүн талань, тэрээндэ Железнодорожно үйлсэ, 1-дэхи, 2-дохи площадканууд, Садово болон 20-дохи кварталнууд ороно.

88. **Вилюйскэ hунгуулиин округ** (центрынь—Селенгинск гэжэ хүдэлмэришэнэй тосхон, парткабинедэй библиотекэ).

Хилэнүүдынь: Селенгинск тосхоной баруун талань, 28, 23, 4-дэхи кварталнууд оролсоно, Лесной, Дачна үйлсэнүүд, Вилюйкэ горхоной саада талын үмсын бүхы гэрнүүд ороно.

89. **Бабушкинска hунгуулиин округ** (центрынь—Бабушкин хото).

Бабушкин хото, тэрэшэлэн Бабушкинска городской Соведтэ мэдэлтэй тосхонууд.

90. **Выдринскэ hунгуулиин округ** (центрынь—Выдрино гэжэ хүдэлмэришэнэй тосхон).

Поселково Соведтэ мэдэлтэй бусад тосхонуудтаяа хамта Выдрино болон Танхой гэжэ хүдэлмэришэнэй тосхонууд ороно.

ХЭЖЭНГЫН АЙМАГ

91. **Хэжэнгын hунгуулиин округ** (центрынь—Хэжэнгэ тосхон).

Хэжэнгын, Дээдэ-Хэжэнгын сомсельсоведүүд.

92. **Худанай hунгуулиин округ** (центрынь — Могсохон тосхон),

Дунда-Худанай болон Доодо-Худанай, Сулхарын сомсоведүүд.

93. **Чисаанын hунгуулиин округ** (центрынь—Загастай тосхон).

Чисаанын болон Дээдэ-Худанай сомсоведүүд.

ХУРАМХААНАЙ АЙМАГ

94. **Хурамхаанай hунгуулиин округ** (центрынь — Хурамхаан тосхон).

Хурамхаанай болон Барханай сомсоведүүд.

95. **Дэрээнэй hунгуулиин округ** (центрынь—Алла тосхон).

Дэрээнэй, Майский, Сахулинска сомсельсоведүүд.

96 **Аргатын hунгуулиин округ** (центрынь — Аргата тосхон).

Хара-Модоной ба Гааргын сомсоведүүд.

ХЯАГТЫН АЙМАГ

97. **Хяагтын hунгуулиин округ** (центрынь — Хяагта хото, городой культурын байшан).

Хилэнүүдынь: Хяагта хотын Зеленый ключ болон Грязнуха горхонуудай урагшанхи талань, городой Соведтэ мэдэлтэй Боты тосхон ороно.

98. **Ленинскэ hунгуулиин округ** (центрынь — Хяагта хото, 1-дэхи дунда hургуули).

Хилэнүүдынь: Хяагта хотын Зеленый ключ, Грязнуха горхонуудhаа хойшонхи тала, Хяагта хотын үhанай зүүн бэедэхи тала.

99. **Слободско hунгуулиин округ** (центрынь—Слободо тосхон, Ээрэлгын-трикотажна фабрикын конторо).

Слободо тосхон.

100. **Хяагтын адагай hунгуулиин округ** (центрынь — Хяагтын адаг тосхон).

Хяагтын адагай, Харанхын сельсоведүүд, Наушки гэжэ хүдэлмэришэнэй тосхон.

101. **Хираанай адагай hунгуулиин округ** (центрынь — Хираанай адаг тосхон):

Хираанай адагай, Ехэ-Нугын сомоной Соведүүд болон Чикой гэжэ хүдэлмэришэнэй тосхон.

102. **Хүдэриин hунгуулиин округ** (центрынь—Хүдэри-Сомон тосхон).

Хүдэриин, Алтайн болон Шара-Голой сомсельсоведүүд.

103. **Тамирай hунгуулиин округ** (центрынь—Тамир тосхон).

Тамирай, Ехэ-Хүдэриин болон Зарянскын сельсоведүүд.

МУХАР-ШЭБЭРЭЙ АЙМАГ

104. **Мухар-Шэбэрэй hунгуулиин округ** (центрынь — Мухар-Шэбэр тосхон).

Мухар-Шэбэрэй сельсовет.

105. **Хонхолын hунгуулиин округ** (центрынь—Хонхоло тосхон).

Хонхолын болон Хүсөөтын сомсельсоведүүд.

106. **Түгнын hунгуулиин округ** (центрынь—Түгнэ тосхон).

Түгнын, Калиновскын, Хушуун-Үзүүрэй сомсельсоведүүд.

107. **Шэнэ-Заганай hунгуулиин округ** (центрынь—Шэнэ-Заган тосхон).

Шэнэ-Заганай болон Шаралдайн сельсоведүүд.

108. **Суулгын hунгуулиин округ** (центрынь—Суулга тосхон).

Суулгын болон Подлопатинска сомсельсоведүүд.

АХЫН АЙМАГ

109. **Ахын hунгуулиин округ** (центрынь—Орлик тосхон).
Ахын аймаг.

ПРИБАЙКАЛИИН АЙМАГ

110. **Горячинска hунгуулиин округ** (центрынь—Турка поселок).

Горячинска сельсовет.

111. **Зырянска hунгуулиин округ** (центрынь—Зырянск тосхон).

Зырянскын болон Гремячинска сельсоведүүд.

112. **Турантаевска hунгуулиин округ** (центрынь—Турантаево тосхон).

Турантаевска болон Итанцын сельсоведүүд.

113. **Ильинскэ hунгуулиин округ** центрынь — Ильинкэ тосхон).

Ильинкын болон Татауровска сельсоведүүд.

114. **Таловска hунгуулиин округ** (центрынь—Югово тосхон).

Таловска сельсовет.

ХОЙТО-БАЙГАЛАЙ АЙМАГ

115. **Хойто-Байгалай hунгуулиин округ** (центрынь — Нижне-Ангарск гэжэ хүдэлмэришэнэй тосхон).
Хойто-Байгалай аймаг.

СЭЛЭНГЫН АЙМАГ

116. **Ново-Селенгинскын hунгуулиин округ** (центрынь — Ново-Селенгинск тосхон).

Ново-Селенгинск болон Үбэр-Зөөхэйн сомсельсоведүүд.

117. **Сэлэн-Дүүмын hунгуулиин округ** (центрынь — Сэлэн-Дүүмэ гэжэ хүдэлмэришэнэй тосхон.

Хилэнүүдынь: Сэлэн-Дүүмэ гэжэ хүдэлмэришэнэй тосхон, поселково Соведтэ мэдэлтэй hуурин газарнууд болон Юрөөгэй сомоной Совет.

118. **Тохойн hунгуулиин округ** (центрынь—Тохой тосхон).

Загастайн сомоной Совет.

119. **Гусиноозерско hунгуулиин округ** (центрынь—Галуута-Нуур гэжэ хүдэлмэришэнэй тосхон).

Галуута-Нуур гэжэ хүдэлмэришэнэй тосхон, поселково Соведтэ мэдэлтэй Тарбагатай тосхон.

120. **Жаргалантын hунгуулиин округ** (центрынь—Жаргаланта тосхон).

Жаргалантын, Зуево-Сутойско болон Ноёхоной сомсоведүүд.

121. **Шахтинска hунгуулиин округ** (центрынь — Гусиноозерск хото, Культурын байшан).

Хилэнүүдынь: Гусиноозерск хотын зүүн талань, тэрээндэ Фабрична, Комсомольско, Строительна, Железнодорожно үйлсэнүүд, Новый поселок. 2, 5. 25-дахи кварталнууд ороно.

122. **Первомайска hунгуулиин округ** (центрынь—Гусиноозерск хото, найман жэлэй 1-дэхи hургуули).

Хилэнүүдынь: Гусиноозерск хотын баруун талань. Первомайска, Набережна, Стройплощадка, Хаяа, Октябрьска, Пионерскэ. Бараата гэдэг тосхонууд, Бараата болон Загастай гэдэг түмэр замай станцинууд, 118, 123, 128 болон 134-дэхи модонуудта оршодог городой Соведтэ мэдэлтэй түмэр замай будканууд.

ТҮНХЭНЭЙ АЙМАГ

123. **Тоорын hунгуулиин округ** (центрынь—Тооро тосхон).

Тоорын сомоной Совет.

124. **Хэрэнэй hунгуулиин округ** (центрынь—Хэрэн тосхон).

Хэрэнэй болон Туранай сомоной Соведүүд.

125. **Жэмhэгэй hунгуулиин округ** (центрынь—Жэмhэг тосхон).

Жэмhэгэй сельсовет.

126. **Түнхэнэй hунгуулиин округ** (центрынь—Түнхэн тосхон).

Түнхэнэй сельсовет.

127. **Толтойн hунгуулиин округ** (центрынь—Хуурай-hубаг тосхон).

Толтойн сомоной Совет.

УЛААН-УДЫН АЙМАГ

128. **Гүрэльбын hунгуулиин округ** (центрынь— Заречнэ тосхон).

Гүрэльбын сельсовет.

129. **Ивалгын hунгуулиин округ** (центрынь — Иволгинск тосхон).

Ивалгын сомсовет.

130. **Оронгын hунгуулиин округ** центрынь — Оронго тосхон).

Оронгын, Гильбэрэй болон Доодо-Бухэнэй сомсельсоведүүд.

131. **Тарбагатайн hунгуулиин округ** (центрынь—Тарбагатай тосхон).

Тарбагатайн болон Саянтын сельсоведүүд.

132. **Жэрэмэй hунгуулиин округ** (центрынь—Дээдэ-Жэрэм тосхон).

Жэрэмэй болон Доодо-Жэрэмэй сельсоведүүд.

133. **Нуйтунсна hунгуулиин округ** (центрынь—Куйтун тосхон).

Куйтунска, Больше-Куналейскэ болон Заводской сельсоведүүд.

ХОРИИН АЙМАГ

134. **Хориин hунгуулиин округ** (центрынь—Хори тосхон).

Хориин сельсовет.

135. **Ашангын hунгуулиин округ** (центрынь—Георгиевск тосхон).

Ашангын болон Красно-Партизанска сомсельсоведүүд.

136. **Үдын hунгуулиин округ** (центрынь—Удинск тосхон).

Үдын, Дээдэ-Тайлсын болон Хандагайн сомсельсоведүүд.

137. **Тээгдын hунгуулиин округ** (центрынь—Тээгдэ тосхон).

Дээдэ-Хүрбын сомсовет.

Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Түрүүлэгшэ Б. СЕМЕНОВ.

Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Секретарь К. МАСЛОВ.

Улаан-Үдэ, Соведүүдэй байшан. 1971 оной мартын 18.

...МАГАЙ ГАЗЕТЭНҮҮД МЭДЭЭСЭНЭ

hОНИРХОЛТОЙ КОНЦЕРТ

...ино тосхоной культурын ...унда Валентина, Михаил Фе...етэн хүдэлжэ эхилhээр тии...е удаан болоогүй. Тиигэбэ... тэдэнэр соёлой энэ гуламтын ...лмэрие hайжаруулха талаар ...ирмэ хэhэн байна. Культу... байшангые даагша Валенти... Федосеева оролдосотойгоор ...лжэ, уран hайханай бүлгэ... хүдэлмэрие шадамараар уда...

...ыhан соёлой эдэ эдэбхитэдэй ...ар Романово тосхондо hонир... концерт табигдаба. Н. Ели... шэнэ шүлэгүүдые уран ... уншаа. Шергинскэ дунда ...гуулиин 10-дахи классай hу... Н. Кобылкин совет хүгжэм... дуунуудые ирагуу hайха... гүйсэдхэжэ, сугларгашадые ... баясуулаа.

...Кабанскын аймагай «Байгалай ...ууд» газетэ.

hААЛИШАН — ПАРТАДА

«...обеда» колхоздо hургуули...ын ферма, отарануудта ерэ... залуушуул олон юм. Тиимэ... тэдэнэр hуралсалаа саашань ...үргэлжэлүүлхэ ехэ дуратай ...аг. Жэшээнь, ВЛКСМ-эй гэ... Зинаида Ринчинова Цахи...ай hүдөөгэй залуушуулай үдэ... дунда hургуулиин 11-дэхи ...ида hуралсана. Дунда hургуу... түргэhэнэйнгээ hүүлээр ин... ...ида hураха хүсэлэнтэй.

...hаалишан З. Ринчинова колхо... түрүү hаалишадай зэргэдэ ...жана. Түрүү hаалишан ай... Соведэй депутадаар hунгаг...

...Захааминай аймагай «Ажалай ...» газетэ.

АРТЕГТЭ АМАРХАНЬ

...гуулиин hурагша бүхэн на... Артегтэ ошожо, хүхюун сэн... амарха дуратай байдаг. ...-Үзүүрэй дунда hургуу... hурагша Галя Содбоева, Ху... hургуулиин 6-дахи клас... hурагша Саша Чириков ерэхэ ... Артегтэ ошожо амархань. ... hайнаар hуралсаhанайнгаа, ...ионерэй эмхиин хүдэлмэри... идэхитэй хабаадаhанайнгаа түлөө тэдэнэр путёвкодо хүртэhэн байна. Саша hургуулиингаа дружинын соведэй гэшүүн, Галя — пионерэй дружинын соведэй түрүүлэгшэ юм.

Мухар-Шэбэрэй аймагай «Ленинэй зам» газетэ.

ОНЬhОН АРГААР

Анаагай совхозой гурбадахи отделениин hаалиин фермэдэ үнеэдые haaxa оньhон түхеэрэлгэ тодхогдобо. Тиигэжэ hаалишадай ажал хүдэлмэри нилээд хүнгэдхэгдэhэн байна. Оньhон түхеэрэлгын тодхогдоhоной ашаар мүнөө 4 hаалишан 200 үнеэ hаажа үрдидэг болонхой. Тиимэhээ фермын үшөө 4 hаалишан ондоо ажалда ороходо болоо.

Хориин аймагай «Шэнэ Үдэ» газетэ.

ХОНИШОДОЙ СЕМИНАР

«Победа» колхоздо hаяхан хонишодой семинар үнгэргэгдэбэ. Бэшүүрэй совхозой, «Дружба», XXI партсъездын нэрэмжэтэ колхозуудай хонишод болон мэргэжэлтэд энэ семинарта хабаадалсаа. Семинарта хабаадалсагшад колхозой отарануудта ошожо, хонишодой ажал хүдэлмэритэй танилсаhан, hонирхоhон асуудалнуудтаа тодорхой харюу абаба.

Аймагай Соведэй гүйсэдкомой хүдөө ажахын управлениин начальник В. В. Смолин «Победа» колхозой хонишодой хүдэлмэриин нюуса тухай семинарта хабаадалсагшадта тодорхойгоор хөөрэжэ үгэбэ. Тиихэдэ КПСС-эй Бэшүүрэй райкомой нэгэдэхи секретарь А. В. Пластинин семинар дээрэ үгэ хэлээ.

«Бэшүүрэй тарялашан» газетэ.

МЕХАНИЗАТОРНУУДАЙ hУРАЛСАЛ

Ториин совхозой отделени бүхэндэ механизаторнуудай hуралсал эмхитэй hайнаар үнгэргэгдэнэ. Совхозой 46 механизатор тусхай программын ёhoop opoohoтo, тэжээлэй ургамалнуудые тариха, харууhалха аргатай, хүдөө ажахын эрдэмэй түйлалтануудтай танилсана. Хэшээлнүүдынь hарадаа хоёр дахин үнгэргэгдэдэг юм.

«Зэдын үнэн» газетэ.

Улаан-Үдын Октябрьска райондохи худалдаа наймаанай байшандахи эдеэ хоолой 32-дохи магазинай хүдэлмэрилэгшэд КПСС-эй XXIV съездын хүндэлэлдэ дэлгэрhэн мүрысөөндэ оролсожо, 1-дэхи кварталайнгаа түсэбые уридшалан дүүргэхэ гэжэ шиидэнхэй. Эдэнэр хэлэhэн үгэдөө хүрэжэ, даабаряа хододоо үлүүлэн дүүргэжэ байна.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: тус магазинай түрүү наймаашанай нэгэн — коммунис ажалай ударник Наталья Алистарховна Сметанская.

А. МАНТАЕВАЙ фото.

ШЭНЭ БИБЛИОТЕКЭ

Доодо-Гол hууриида хүдөөгэй шэнэ библиотекэ hая нээгдэбэ. Мүнөө үедэ мянгаад ном, зуу гаран уншагшад тэндэнь тоологдоно. Библиотекэ 9 газетэ, 18 элдэб hонин журнал абана.

«Экономикө», «Механизаци», «Мал ажал», «Мелиораци» болон бусад олон таhагуудтай хүдөө ажахыгаар тусхай стенд эндэ эмхидхэгдэбэ. Тагууд дээрэнь hүүлэй үедэ гараhан hонирхолтой номууд элбэгээр табигданхай байна. Тиихэдэ элдэб янзын темээр бүридхэгдэhэн нүүдэл библиотекэ Хүндын хонишодто эмхидхэгдээ.

Уран зохёолшо Д. Батожабайн «Хуби заяан бии юм гү?» гэhэн номоор уншагшадай конференци hаяар үнгэргэгдэхөөр хараалагдана. Конференцидэ бэлдэжэ, доодо-голоорхин энэ номые бахархан уншажа эхилэнхэй.

Өөрынгөө ажал hайса мэдэхэ мэргэжэлтэ Т. Р. Намбарова библиотекые даана. Библиотекариин хүдэлмэри тухай парторганизациин секретарь Р. Осоров hайн сэгнэлтэ үгэнэ, мүн hууриинай зониие тэрэнэй ажалаар хананги.

Ж. БАДМАЕВ.

Хори.

ТЕЛЕФОН • ТЕЛЕГРАФ • РАДИО — ХИЛЫН ГААНАhАА

Индиин шэнэ правительство

ДЕЛИ. (ТАСС). Индиин правительствын состав Делидэ соносхогдобо. Тэрэ правительствые премьер-министр Индира Ганди толгойлно. Дотоодын хэрэгүүдэй, түсэблэлгын, атомай хүсэнэй, информациин, радио-дамжуулгын болон телевидениин министрнүүдэй тушаалнуудые Индира Ганди өөрөө дааба.

Факхруддин Али Ахмед эдеэ хоолой ба хүдөө ажахын министрээр; Я. Б. Чаван—финансын министээр, Джагдживан Рам — оборонын министрээр; Сваран Сингх — гадаадын хэрэгүүдэй министрээр томилогдобо. Союзна кабинедтэ үшөө 8 министр оролсоно. Гүрэнэй 15 министр, 8 орлогшо министрнүүд правительствада баhа оролсобо.

Правительствын хиналта доро

ЛА-ПАС. (ТАСС). «Тиуа Минес» гэжэ энгэй компанитай баталhан хэлсээгээ Боливиин правительственна горнорудна корпораци («Комибол») таhалаад, 18 жэлэй саада тээ арендэдэ абаhан оловын хэдэн шахтые өөрынгөө мэдэлдэ абаба.

Байгаалиин баялигые орондоо бусааха гэhэн национальна политикын үндэhөөр хэгдэhэн «шухала алхам» гээд энэ хэмжээе Боливиин горнорудна промышленностиин ба металлургиин министр Мендес Перейра мэдүүлhэн байна.

ИНДИРА ГАНДИ ҮГЭ ХЭЛЭБЭ

ДЕЛИ. (ТАСС). «Арад зоной түлөөлгэ найдабарида хүртөөд байхадаа, социализмын замаар урагшаа зорихобди»,—гэжэ Индиин Национальна конгрессэй парламентска бүлэгэй ударидагшаар hунгагдаhанайнгаа hүүлээр Делидэ үгэ хэлэхэдээ, Индира Ганди мэдүүлбэ.

Индиин парламентда hунгалта болохо үедэ hунгагшад болбол Индиин национальна конгрессэй түлөө миил дуугаа үгөө бэшэ, мүн манай партиин программада — социально-экономическа гүнзэгы хубилалта бэелүүлхэ программада этигэжэ байhанаа харуулба гээд премьер-министр хэлэбэ. Үнэхөөрөө урагшаа дабшахын тулада зоримгойгоор, эршэтэйгээр ороноо хүтэлхэ ёhотойбди гээд хэлэбэ.

Даажа байгаа уялгаяа партиингаа дүүргэхэдэнь, үгытэй ядуу байдал усадхаха, социальна ба экономическа үнэн зүйтэйбэшэ байдалые зайсуулха гэhэн зорилгоёо бэелүүлхэдэнь найдажа байhанаа Индира Ганди мэдүүлбэ.

hанаанда орохоор бэшэ юумэ харааб гэжэ министр хэлэбэ

НЬЮ-ЙОРК. (ТАСС). Нью-Йоркын үгытэйшүүлэй байдаг зарим муу газараар ябажа хараhан США-гай элүүрые хамгаалгын, гэгээрэлэй болон социальна тэдхэмжын министр Э. Ричардсон «hанаанда орохоор бэшэ муу юумэ харааб» гэжэ хэблэлэй түлөөлэгшэдтэ мэдүүлбэ.

Үгытэй ядуу байдалай хажуугаар, тэндэхи улад зон гэр байра муутай, медицинскэ туhаламжын талаар ехэ муу байдалтай байhыень хаража үзөөб гэжэ министр хэлэбэ.

Гэхэтэй хамта, үгытэйшүүлдэ туhаламжа үзүүлхэеэ США-гай правительство түхеэрнэгүй гээд министр хэлэбэ.

Худалдаа наймаанай яармаг Познаньда нээгдээ

ВАРШАВА. (ТАСС). «Шанартай, тоё hайхан эд бараа худалдаха» гэhэн гаршагтайгаар Польшын Познань городто худалдаа наймаанай харай яармаг нээгдэбэ.

Яармаг дээрэ өөhэдынгөө эгээн hайн продукци хубсаhа оёдог фабриканууд харуулха, худалдаха юм.

Сүүд дахин хойшолуулагдаба

НЬЮ-ЙОРК. (ТАСС). Анджела Дэвисэй «сүүд» дахин хойшолуулагдаба. Энэ «хэрэгээр» сүүдтэ хабаадуулагдаhан Р. Маджи гэгшэ судья Макмаррей үнэн зүйтэйгөөр шиидхэжэ шаданагүй гэжэ мэдүүлээд, тэрэ судьяе тус хэрэг хаража үзэлгэhөө зайсуулха эрилтэ табиhан байгаа. Тэрээн дээрэhээ боложо, сүүд дахин хойшолуулагдаба. Энэ хэрэг хаража үзэлгэhөө арсахамни гэжэ судья Макмаррей забhарлалгын hүүлээр мэдүүлбэ. Тиимэhээ Калифорни штадай юридическэ совет ондоо судьяе томилхо болобо.

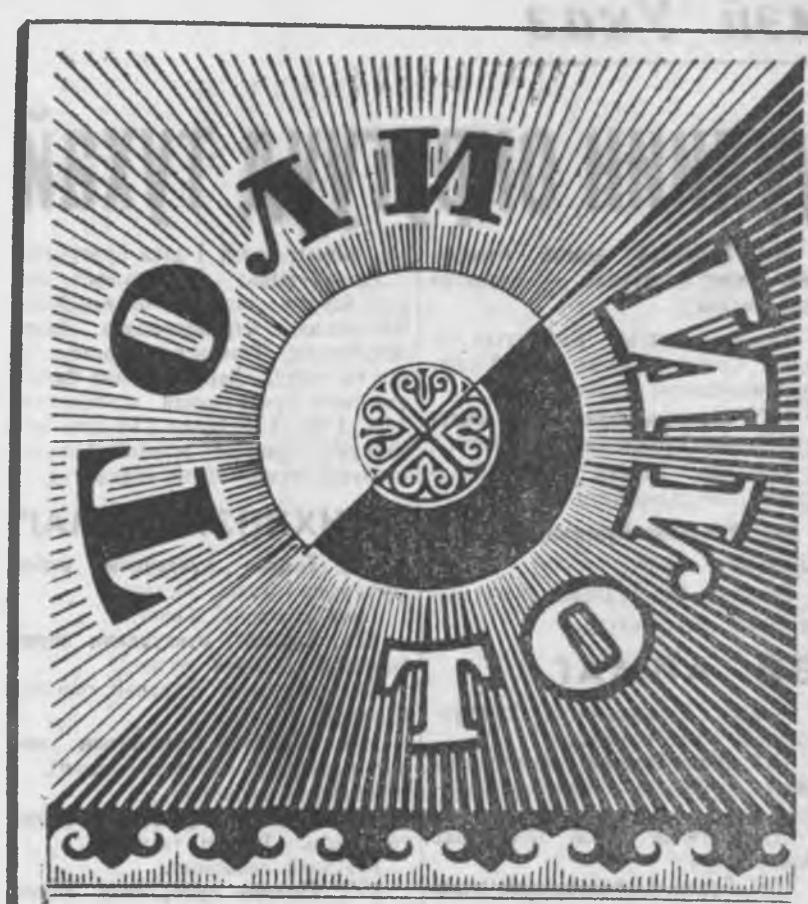
ДАККАДА БОЛОЖО БАЙhАН ХӨӨРЭЛДӨӨНҮҮД ТУШАА

КАРАЧИ. (ТАСС). Пакистанай президент Яхья Хан, Арадай лигиин түрүүлэгшэ Муджибур Рахман гэгшэд хоердохёо хөөдэлдөө хэхэдээ, орон соохи политическэ байдал зүбшэн хэлсэбэ. Сэрэгэй байдал болюулха, арадай hунгамал түлөөлэгшэдтэ засагые дамжуулха, сэрэгүүдые казарманuудтань бусааха, гражданска зондо эсэргүүгээр сэрэгүүдые хэрэглэhэн ушарые мүрдэжэ үзэхэ гэhэн Муджибур Рахманай дүрбэн эрилтые тэдэнэр баhа зүбшэн хэлсээ hэн.

Баруун Пакистанай Национальна арадай партиин президент Вали Хан Пакистанай президент Яхья Хантай Даккада уулзажа, орон соохи мүнөөнэй политическэ байдал зүбшэн хэлсэбэ.

Түбэй засагта мэдэгдэхэгүй гэhэн амгалан тайбан хүдэлөөн Зүүн Пакистанда үргэлжэлhөөр. Магазинууд, транспорт, жэжэ предприятинууд, коммунальна зургаанууд таhалгаряагүй hайнаар хүдэлнэ. Гэхэтэй хамта, тус провинциин правительственна ба правительственна түхэлэй зургаанууд урид мэтэшэлэн хааганхай. Митинг, жагсаалнууд болоhоор.

Гражданска зондо эсэргүүгээр сэрэг хэрэглэhэн ушарые мүрдэжэ үзэхэ гэhэн захиралта Зүүн Пакистанай сэрэгэй захиргааша ба губернатор генерал-лейтенант Тикка Хан гаргаба.

Энэ хуудаһандамнай уншагты:

- Арадай урлалай зүйлнүүд.
- „Сэлэнгэ" тэмсэлдээ бэлдэнэ.
- **Шэнэ шүлэг.**

МОНГОЛОЙ АРАДАЙ ХУБИСХАЛАЙ 50 ЖЭЛЭЙ ОЙДО

УРАН ХУРГАТАН ТУХАЙ

Монгол орондо арһаар, һэеыгээр гэр байрын хэрэгсэлэй зүйлнүүдые хэдэг заншал хэр угһаа дэлгэрэнги байгаа.

Түб Азиин ондоо яһатандал тон адли, монгол угсаатан гэр байрынгаа хэрэгсэлэй зүйлнүүдые шэмэглэхэ талаар тон өөрсэ янзын шадабаритай байгаа юм.

Юумые утаһаар оён шэмэглэхэ, логшохо, шэрэхэ гээшэ һэеы гэр соо мүндэлһэн уран шадабаринуудай нэгэн гэжэ тоологдодог. Тиихэдээ Монгол орондо һэеы шэрэжэ хэһэн хибэсгүй, шэрдэггүй гү, али арһаар хэһэн амһартагүй айл тииргэн үгы байгаа, мүнөөшье тэрэл зандаа. Угалза, тоборюулгаар гоёоһон, эмээл, шэжэм; утаһаар логшон шэмэглэһэн алшуур (тамхинай туулмаг) гэхэ мэтые монгол айл бүхэндэ заатагүй олохот.

Арһан, һэеы эдлэлнүүдые бүтээдэг заншал гансашье түүхэн эдэй элбэгһээ дулдыдажа дэлгэрээ бэшэ юм. Арһан амһарта, һэеы эдлэл хадаа модон гү, али түмэрөөр бүтээһэн зөөридэ орходоо һураггүй хүнгэн ааб даа. Нүүдэлээр ябадаг хүнүүдэй байдалда арһан, һэеы эд зөөри тэрэ талаараа нилээд ехэ удха шанартай байгаа гэжэ тэмдэглэе.

Хүндэ, томо торхын орондо арһан хүхүүр гү, али шаазан, шэл амһартын орондо арһан һаба тээгээд ябахада зохид байгаа ха юм. Харин һэеы гэрые задалхадашье, хоёр-гурбан тэмээндэ ашаад, шэнэ газарта ошоод тодхоходошье ехэ саг хэрэгтэй бэшэ.

Монголнуудта угалзаар шэмэглэгдээгүй гэр байрын хэрэгсэл гэжэ үгы хаш даа. Монгол эхэнэрнүүд уран гараа гаргажа, алибаа юумые шэмэглэн гоёоходоо, нарин шадабари харуулдаг байгаа. Оёхо, логшохын тула эхэнэрнүүд тэмээнэй гү, али хониной үнгэ бүриин ноохон утаһа, мориной хилгааһа, алтан, мүнгэн утаһа хэрэглэдэг байгаа...

У. Ядамсүрэнэй альбом соо зураатай һайндэртэ үмдэдэг монгол малгай — «тоорсог»

Арадай урлалай үндэһэн эртэ урдын сагуудһаа эхитэй. Ородой суута аяншалагша, Монголые шэнжэлэгшэ П. К. Козловой хүтэлбэри доро Ноён-Уулада хэгдэһэн малталгын үедэ хоёр мянгаад жэлэй саана нэхэгдэһэн һэеы хибэс олдоһон юм. Уран гартай эртэ урдын оёдолшон тэрэ хибэсые ноохон утаһаар логшон шэмэглэжэ, гүйжэ ябаһан бугын нюрган дээрэ мяхаша арьяатанай һүрэжэ ябаһаар зураглаһан байдаг. Тэрэ һайхан хибэс Ленинградтахи Гүрэнэй Эрмитажай хадагаламжада юм. Бэлигтэ совет эрдэмтэн, профессор С. И. Руденко тэрэниие эгээл эртэ урда сагай һэеы хибэсүүдэй нэгэн гээшэ гэжэ тоолоһон.

XIII зуунай үедэ монголнуудай түрүүшын гүрэндэ хүрэһэн Хитадай болон Европын аяншалагшад урда тээнь хаанашье үзэгдөөгүй һэеы гэрнүүдые, тэрэнэй угалза гоёолтонуудые, тон һайхан хибэсүүдые, хубсаһа хунарые һонирхон, һайхашаан хараһанаа бэшэһэн байдаг.

Хуушанай заншалые мүнөөнэй урашуул үргэлжэлүүлнэ. Тэдэнэй бүтээлнүүд, шэмэглэл шэнэ байдалай амисхалтай. Бэлигтэй урашуул гэжэ суурхаһан Цермаа, Норолхүү, Мажиг болон бусадай нэхэһэн ханын хибэсүүд нүүдэл зоной һуудаг байһан эртэ урдын дайдаар социалис байгуулалтын мандаһые зураглан харуулһан удхатай.

Утаһаар оёдог, логшодог урлал гансашье мастеркойн ажалаар хизаарладаггүй, харин мүнөөнэй малшадай бүлэ бүхэндэ бии байһаар.

Хобдо аймагһаа олдоһон ганзагын сумаа, арһан һаба У. Ядамсүрэнэй суглуулбари соо бии юм. Тиимэ сумаа гү, али һаба хазаар морёор хээрэ гү, али агнуурида ябахада тон хэрэгтэй, абажа ябахада хүнгэн байдаг байгаа. Тэдэниие нэрэгүй урашуул геометрическэ түхэлэй угалзануудаар, мүн элүүр энхые, зол жаргал юрөөһэн удхатай «үлзы» гэдэг хүрмэлдэһэн угалзануудаар шэмэглээ.

Монгол эмээлдэ «дэбһэн» гэжэ нэрлэгдэдэг бишыхан далибша байдаг юм. Түб аймагай Баян-Зүрхэн сомоной бэлигтэй урлагша Джимын бүтээһэн дэбһэн арадай урлалай һайхан жэшээ боломоор. Улаан шараар болон ногооноор будаһан арһануудые зүйжэ, дээгүүрнь хүрин үнгэтэй арһа сагаан торго утаһаар шэдэжэ угалзатуулһаниинь тон юрын шэнги аад, шэртэжэ харахада угаа һайхан.

Монголнуудай хубсаһан тон һонирхолтой. Шэмэг, гоёолтонуудынь арадай урлалай жэшээ боломоор.

МНР-эй Арадай уран зураашаУ. Ядамсүрэнэй 1968 ондо хэблэһэн үнгэтэ зурагтай альбом сооһоо монгол хубсаһан тухай олон юумэ мэдэжэ абахаар. Оршолыень Монгол орондо искусство шэнжэлдэг түрүүшын эрдэмтэн Л. Сономцэрэн бэшээ юм.

Монгол эхэнэрнүүдэй хубсаһан урданһаа хойшо гоёор, тон өөрын онсо маягтайгаар бүтээгдэдэг байгаа. Эхэнэр хүнэй гадар хубсаһан тэрлиг уужа хоёрһоо бүридэдэг байһан аабза. Тэдэнэй энгэрнүүдынь, тэрлигэй хүбөө, туруунь хилэн, торгон, сатин болон бусад зүйлэй бүдөөр хэгдэдэг, утаһаар логшогдодог байгаа. Монгол эхэнэрнүүд хубсаһа гоёохын тула элдэб бүдэй үнгэ тааруулхадаа бэрхэнүүд юм. Ядамсүрэнэй суглуулбарида хадагалаатай торгон тэрлигэй хормой, хамсы алталмал утаһаар логшоһон, хара бүдөөр хяазалагдаһан.

Тиихэдэ монголнуудай малгай ямар олон янзын бэ! Хүнэй үмдэхэлэй зүйлшье һаа, тон урдын хэлбэритэй, арадай искусствын таһаршагүй хубинь болодог.

Жэшээнь, Улаан-Баатартахи Гүрэнэй түб музейдэ хадагалаатай һайндэртэ үмдэдэг байһан эхэнэр тойруубша малгай (тоорсог) угаа һонин. Элдэб гоё үнгэтэй бүд пубһан хоёрые холижо, ехэ гоёор угалзатууланхай. Тэрэниие хараһан хүн монгол урашуулай бэлигээр омогорхохо.

Дурна зүгэй арадуудай искусствын гүрэнэй музейдэ (Москва) монгол эхэнэрэй гутал бии. Тэрэниие 1951 ондо Доржи гэжэ оёдолшо эхэнэр бүтээгээ юм. Ногоон үнгэтэй арһые миндаһаар, торгоор шэмэглэһэниинь айхабтар гоё, һайндэртэ үмдөөд ябахаар гутал болоо.

Утаһаар оёходоо, логшоходоо, монголшууд «сэбэр үнгэдэ» дурладагаа харуулдаг: ногоон, шара улаан, хүхэ, ягаан, сагаан. Иимэ һайхан утаһанууд Монголой сэлмэг огторгойтой үнгэ ниилэһэн мэтэ бшуу.

Торгоор шэмэглэн гоёоһон алшуур (тамхинай туулмаг) МНР-эй Гүрэнэй түб музейдэ бии. Улаан таһамаар хүбөөлэгдэһэн хара арһые ногоон, хүхэ, шара, сагаан утаһаар логшон шэмэглэһэн. Тэрэ шэмэглэлынь хазаар морёор ха-

У. Ядамсүрэнэй суглуулбарида байдаг аягын туулмаг.

Алас-Дурна зүгэй ара... искусствын гүрэнэй му... сква) байдаг улаан торго...

райлган ябаха хүндэ ... тэнь хурдан хүл юрөөһэ... угалзанууд юм.

Монголшуудай һэеы ... майханшье арадай ур... һаршагүй хубинь болодо... сагаан һэеые дээһээр ... шүргэлиг ханада торгоо... һаань элдэб үнгын бүдөөр... нимгэхэн һэеыхэнээр ... Досоохниень угалзатай, ... хибэсээр гоёодог. Тиимэ ... ханзаяа, унтарияа хушада... гай ойро ноохон утаһаар ... туулан шэрэһэн шэрдэгү... дидэг.

Арһаар ба һэеыгээр ... монгол эд бараанай уран ... хэдэн янзатай. Хайшаашье ... зэн урдаһан горхон мэ... туулан хүрмэлдүүлэн ... угалзанууд һайниие хүс... гы удхатай, һүлэмхи бэш... нүүдые хэрэглэһэн байда...

Нүүдэлшэ малшадай хү... дөөрөө түрэл Монголойнго... гаалиие ажагладаг байһан ... саб сагаан һэеы гэр, үнд... саһан, өөрсэ янзаар ... лэһэн эмээл тоно... лам амһартанууд ху... торгойн, манатан сэнхирл... даһан хадануудай, шэмэг... ной, сэсэгүүдэй элдэб һ... гые шэнгээһэн шэнги.

Мүнөө үе сагта мон... байра байдал үндэһөөрөө ... жа байна гээшэ ааб даа ... ажабайдалда хэрэглэгдэ... һан зарим юумэнүүд хэр... рана. Утаһаар оёлго. ... гэхэ мэтэнүүд үндэһэн урл... ее дааһан хубинь болоjо б... Гэбэшье урдань хэдэн үе ... ерэһэн урлалай заншал ... тые огто арсажа болохогүй. ... зуун жэл соо арад зоной ... шагүй бэлиг сооһоо мү... һэн урлал мүнөө социалис... хүгжэн, шэнэ соёлой. шэнэ... лай шэнжэтэй болоно ха ю...

Н. КОЧЕШ...
искусство шэнжэлдэг эрд...

ЭНЭЭНИИЕ МЭДЭХЭ ГҮТ?

1536 ондо Американ ангай арһа тээһэн корабль Европодо түрүүшынхэе ерэһэн байна. Тиихэдэ энэ үе хүрэтэр ород орон Зүүн зүгэй болон Баруун Европын оронуудта ангай арһа үгэдэг ори ганса шахуу гүрэн байһан юм. Гайхахашье юумэн үгы. Юуб гэхэдэ, ородой ангай арһан хаа хаанагүй суурхан хэрэглэгдэжэ байһан байна.

* * *

1875 он хүрэтэр ород ороной ангай арһан гансахан уласхооронойдын Лейпцигскэ яармагта бэшэ, мүн Лондоной ангай арһанай аукциондо түрүү һуури эзэлхэ ёһоороо эзэлжэ байһан. Хари гүрэнүүдэй наймаашад энэ гайхамшаг һайхан ангай арһа дэлхэйн бүхы оронуудта абаашажа байһан юм.

(Календарьһаа абтаба).

ҺОНИРХОЛТОЙ ҮҮСХЭЛ

Залуу атеистнүүдэй клуб манай институтда хүдэлмэрилдэг болоһоор үнинэй юм. Философиин ба научна коммунизмын кафедрын ахалагша багша Н. А. Миронов тус клубые хүтэлбэрилдэг гээшэ. Тэндэмнай ерээдүйн лектор-атеистнүүд бэлдэгдэнэ.

Клубай гэшүүд тон һонирхолтой ээлжээтэ үдэшэеэ һаяхан үнгэргэбэ. Институдаймнай актова зал соо багшанар болон студентнэр ехэ олоороо сугларһан, клубай хүдэлмэреэр ехэтэ һонирхоһон байна. Юуб гэхэдэ, тэдэнэр энэ хүдэлмэридөө удаан саг соо, харюусалгатайгаар бэлдээ гэжэ тэмдэглэмээр. Тиимэһээ энэ үдэшын һайнаар, сугларагшадай һонирхомоор үнгэрһэндэ үнэн зүрхэнһөө баясамаар байгаа.

Совет наукын хүгжэлтэ харуулһан фильмүүдээр үдэшэ эхилээ. Һүүлээрнь атеистын клубай хүтэлбэрилэгшэ Н. А. Миронов «Партишажанда ямараар ханданаб?» гэһэн темээр элидхэл хээ. Институдай педагогикын кафедрын доцент В. П. Битуев, врач-гипнотизёр Попов гэгшэд тус тустаа һонирхолтойгоор хөөрэжэ, сугларагшадай асуудалнуудта харюусаба.

Церковь, дасангуудай элдэб зүйлнүүдые харуулһан выставкэ актова зал соо нээгдэжэ, олоной анхарал ехээр татаа. Тэндэ табигдаһан бурханай номууд, гапсал церковь, дасанда дайралдадаг элдэб хэрэгсэлнүүд, хонхо дамаари гэхэ мэтэ тон һонирхолтой байба.

Манай институдай залуу атеистнүүдэй клуб яһала һайн хүдэлмэрилжэ байна.

Д. ОЧИРОВ,
Буряадай багшанарай институдай партбюрогой секретарь.

Чимит ЦЫДЕНДАМБАЕВ

ХОЛЫЕ ЗОРИҺОН ТҮҮХЭТЭЙ...

Түмэн хүдэлмэришэдэй
зэргэнүүдэй
Түрүүшынгээ жагсаалда
гарахада,
Толо татан налбажа,
Толго дээрэнь мандалан,
Тэсэшэгүй байдалта ангиие
Тэмсэл тээшэнь уряалһан,
Хүхэ сэнхир бүмбэрсэг дээр
Хүжэлэн намилзаха үршөөлтэй
Совет ороноймУлаан туг!
Соло алдараар арюун Туг!
Арбан долоон оной
Агууехэ үдэрнүүдтэ,
Эрхэ сүлөөгөө дайшалха
Эрэлхэг улаан гвардеецүүдэй
Нангин илалтын замые
Наран шэнги гиигүүлһэн,
Мүнгэн һарата огторгой дор
Мүнхэ толорхо юрөөлтэй
Совет гүрэнэйм Улааг туг!
Соло алдараар арюун Туг!
Балта хадуур хоёройнгоо
Бата холбоое батадхажа,
Хүдэлмэришэн таряашан
хоёройнгоо
Хүсэтэ гараар үргүүлһэн,
Табан түбиин хүнүүдтэ
Тамир шадал ерүүлжэ,
Хүн бүхэнэй сэдьхэлдэ
Хүсэл, зориг түрүүлдэг
Совет арадайм Улаан туг!
Соло алдараар һүртэй Туг!
Жабхалан замаа эхилһэн
Залуу совет гүрэнэйнгөө
Үдэр бүхэнэй ажалда
Үндэр амжалтада уряалжа,
Арадуудай ниислэл Москваһаа
Алишье тээшээ туяаран,
Сомон зүблэлнүүдэй байшан
дээр
Сог шэнгеэр дүлэтэһэн
Совет арадайм Улаан туг!
Соло алдараар омог Туг!
Түүхэтэ тэрэ нэгэ үдэр
Түрэл һайхан оронойнгоо
Түрүүшын совет тракторай
Түргөөр заводһоо гарахада,
Манай булад хүлэгтэ
Мандан гэрэлтэн хиидэхэдэш,
Угтан хаража байгшадай
Урма зориг бадараа һэн,
Совет арадайм Улаан туг!
Соло алдараар үндэр Туг!
Манай түрүүшын гигант —
Магнитогорскын алдарта
Мантан домнын оройдо
Маша һайханаар толотон,
Нангин үнгэеэ гэрэлтүүлэн,
Намилзан байхыеш харахада,
Сэсэн замта хүдэлмэришэдэй
Сэдьхэл зүрхэн уяраа һэн,
Совет ороноймУлаан туг!
Сохом илагша арадай Туг!
Дүшэн нэгэдэхи тэрэ оной
Дүлөөр сорьёһон һарануудта
Эсэгэ ороноо хамгаалагшадай
Эрэлхэг тангаригаа абахадань,
Артиллерист, танкист,
лётчигууд,
Алдарта ябаган сэрэгшэд
Тооһотоһон дариин утаан соо
Торгон хярхагыш таалаа һэн,
Совет гүрэнэйм Улаан туг!
Соло габьяада уряалһан
Туг!
Дайсадые хюдан хуухалха
Дайнай улаан дүлэн соо,
Нарата тугнай, ши өөрөө
Нангин дүлэндэл харагдажа,
Газарай дололмо байлдаанууд
соо
Габьягай һайханда уряалжа,
Һүрэг олон фашистнарай
Һүрөө даража һүрдөөгөөш,
Совет ороноймУлаан туг!
Солоор өөрыгөө бүрхөөһэн
Туг!
Абаахайн уургай рейхстагай
Аюулта дабхарнуудые гаталжа,
Алууршa фашистнарай тугые
Алхажа, гэшхэжэ дайлалдааша
Инаг совет сэрэгшэдэйнгээ
Илангаа илаһые баталжа,
Дүлөөр абтаһан Берлинэй
Оройдо шамайгаа хиидхүүлээл,
Совет ороноймУлаан туг!
Үеын үедэ нангин Туг!
Дайнай һүүлэй жэлнүүдтэ
Дайда газарнай хубилжа,
Холые зориһон удхатай
Коммунизмын агуу
барилгануудай,
Агууехэ ГЭС-үүдэй
Арюун зулайда мандаалши,
Түмэн, мянган крануудай
Түмэр угалзада толороолши,
Совет ороноймУлаан туг!
Ажалай солоор алдаршаһан
Туг!
Сагаан туяата һарада
Сахилгаан хурдаар шуумайжа,
Ухаанай шэнжэлээгүй бодосые
Удхажа асардаг онгосомнай,
Хатуу буладаар шудхуулһан
Хамагай һүлдэ шамайгаа
Мүнхэ алдарта замаараа
Мүшэдэй дундуур мандуулаа
Совет арадайм Улаан туг!
Эрдэмээр һарада үргэгдэһэн Туг!
Дүлэтэ Ильич вождиингоо
Дүрэ шарай бадаруулжа,
Агаарта бүмбэрсэг дэлхэйнгээ
Алишье хизаарһаа харагдадаг
Холые зориһон түүхэтэй
Коммунист эрэлхэг партидаа
Дээрэ үргүүлһэн шиниимнай
Утаһан бүхэнииньнангин лэ,
Совет гүрэнэйм Улаан туг!
Юртэмсэдэ мандаха
юрөөлтэй Туг!

«ТЭХЭ БАБАНЫН ТҮҮХЭ»

ҮНЭН БОЛОҺОН УШАР

Урданай сагай уринда, түрүүн сагай түүхэдэ болоогүй, юһэн жэлэй урда тээ, жаран хоёр ондо болоһон ушар. Һүмбэр уулын хаяада, һүн далайн эрьедэ болоогүй, Һүдэнтэ нютагтамнай болоһон үйлэ.

1962 оной зун, намарай үедэ «хүбшын эзэн» баабгайнууд тайгаяа орхижо, тала хүдөөгүүр дэлхэжэ, хүн зониие, мал адууһа һүрдөөн айлгажа байгаа һэн.

Гэгээн сагаан үдэршье, үдэшын боро хараанааршье айран, бэшэшье хүнүүдтэ орбойһон лэ юумэн хүбшын хара баабгай мэтээр харагдадаг болоһон байгаа.

Июль һэн гү, али августын нэгэ үдэр Жалсан хүбүүн «ЗИЛ» машинаяа колхозой конторын үүдэндэ табижархёод, гүйдэлөөрөө шахуу орожо, зүрхэниинь «амаараа гарашан» алдаһан юумэ амияа абажа ядан байжа хэлэхэдээ: Хялын Мантагарай урда арада, Уляаһатын хушуунай нахид дээрэ хара баабгай байнал, Шулуутайн үбһэшэдһөө бусалгандаа хоёр нюдөөрөө хараалби. Буутан шуутамнай хаанаб, ошыг, үхэр малыемнай үргөөхэнь, һүйд тодхор татахань гээшэл! — гэбэ. Хэд юуднай буутай бэлэй? Балсан, Цэдэнүүдтээ дуулгаял гэлсээд, конторо соо байһан хүнүүд иишэ тиишээ гүйлдэшэбэ.

Пирагар һомотой патронтаж бүһэлһэн, үшөө нэгые һүйбадаһан, хоёр буу бариһан, үүсэдэ хэрэглэдэг томо гэгшын магардаан хутага горьётой бүһын саагуур хабшуулһан Балсан орожо ерэбэ. Цэдэн, Цэрэн, Доржонуудшье баһал централка, калибрнуудаа баринхай, һахы һалагууд ерэбэ. Хотоной хүүгэд, арбаадаараа сугларанхай, шаг шууяа табилданад. Ябалган болоходо, бидэ ошолдоё гэжэ томонуудынь үрдилдэн жудхэнэд. Болиит, баабгайда хаха татуулхаяа һанаагүй һаа, болохогүй гэжэ тэдэниие хорибо. Хоригдоһон хүүгэд һанаа алдаһаар үлеө һэн.

Эдэмнай ашаанай томо «ЗИЛ» машинада һуужа, Хүхэ-Сээлые үгсэн, хүндын энгэрээр ухаа тооһо һунаагаад, далда орошобод. Тиин тэдэ хярын оройгоор дамжан, баабгайн байһан газарта дүтэлбэд. Машинаһаа буужа, буу шуугаа бэлэн болгон тодхожо, хоёр бүлэг болон таһараад, хушуу зубшан, хяраар доошолбод. Ехэл һэрэмжэтэйгээр гэтэнэ, мараанад.

Балсан Цэдэн хоёрынь Уляаһатын баруун хушууе уруудан бууба, Доржо, Цэрэнүүд зүүн хушуунай үндэртэ гараба. Эдэ хоёрой дурамдахадань, Балсан Цэдэн хоёрынь Уляаһатын хушуунай нахид дээрэ байһан нэгэ хара амитан тушаа сэхэл ошобо даа. Ягаа зүрхэтэйгөөр дүтэлнэб! Тэрэ амитаниинь тэдэнэй дүтэлхэдэ, тэрьедээд тээ саанахана ошоод байшаха юм. Балсаниинь буунуудаа нүхэртөө үгэжэрхёод, цаанаһаань ошожо бараад, нүхэр тээшээ шэрэжэ оробо. Яаһан жэгтэй юм!

Хадын оройдо байгшад гайхалдан, тэдээн тээшэ ошобо ха. Ошон гэхэдэнь ойн хара баабгайшье бэшэ, харин барбагар хара тэхэ байшоо һэн. Ойлгон гэхэдэ, шонодо зуулгажа, тархияа үтөөд, дүйрэн болонхой, хээгүүр төөрижэ ябаһан тэхэ харагдаад, энэ баригдаба ха юм. Тэрэнээ машинада хэжэ, колхозойнгоо түб бусабад.

Конторын тэндэ үлэгшэд хэдыдээл ангуушаднай баабгай асарагшааб гэжэ һууринай баруун хушуунай «таһарха» болотор хараад, хүлеэжэ яданад.

— Зай даа, машина тооһо бурьюулан бултайба даа, мүн даа, ерэбэл!

Машинатай ангуушадай хүрэжэ ерээд, кузов сооһоо бабана тэхэеэ буулгахадань, юугээ асарба гээшэбта, баабгайтнай алим бэ гэлдэн байгаа һэн. Иигэжэ аюул ехэтэ «баабгайе» дарахамнай гээд, төөриһэн тэхэ тэбэреэд ерэһэн түүхэтэй юм.

Б. НАМСАРАЙН.
Ахын округ.

«СЭЛЭНГЭ» 1971 ОНДО

ФУТБОЛ

Спортын зунай мүрысөөнүүдэй хаа хаанагүй эхилхэнь ойртобо. Байгша ондо республикынгаа нэрэ хүндые хамгаалхаар бэеэ зэһэһэн «Сэлэнгэ» команда мүнөө хаана, ямар һорилго гаража байнаб, шэнэ футболистнууд хэр олон хаб гэһэн асуудалтайгаар манай корреспондент командын ахалагша тренер Г. М. Неделькин, командын начальник В. М. Киселев гэгшэдтэ хандаба.

— Хэнэйшье мэдэһээр, манай «Сэлэнгэ» команда үнгэрэгшэ жэлэй наадаанда дундуур һуури эзэлжэ гараа һааб даа. Байгша ондо алишье командын футболистнууд һайнаар наадажа, зоно соогоо түрүү һуури эзэлхые эрмэлзэхэ бэзэ. Тиимэһээ командадаа һайн футболистнуудые абахые бидэнэршье хүсэһэн, оронойнгоо олохон командануудтай хөөрэлдэһэн байгаабди. Мүнөө командамнай сүм бүридхэгдэжэ ехэ мүрысөөндэ бэлдэжэ, бэеэ һорижо эһилһээр үнинэй.

— Хаанаһаа, ямар футболистнууд манай командада ерээ хаб?

— Энэ жэлэй наадаанда манай командада зургаан футболист нэмэжэ абтаа. Тэдэнэрнай хэд бэ гэхэдэ, урдандаа Ленинградай «Зенит» командада наадаһан гурбан футболист — хамгаалагша, СССР-эй спортын мастер Василий Кириленко, полузащитник Анатолий Бородич, добтологшо Николай Дорофеев гэгшэд болоно. Тиихэдэ Шэтын СКА командаһаа полузащитник Алексей Кизеев, Украинын ССР-эй Северо-Донецкын добтологшо Владимир Малахов, Благовещенскын «Амур» командаһаа вратарь Станислав Олейник ерэһэн байна.

Энэ сезондо «Сэлэнгэ» команда иимэ спортсменүүдһээ бүридэбэ: вратарьнууд — Вадим Титов, Геннадий Калашников, Станислав Олейник; хамгаалагшад — Сергей Аккуратов, Николай Высоцкий, Анатолий Иванников, Виктор Чикачев, Сергей Котельников, Василий Кириленко; полузащитнигууд — Дмитрий Бабич, Николай Трифонов, Алексей Кизеев, Анатолий Бородич; добтологшод — Юрий Изюмцев, Юрий Калашников, Анатолий Михпов, Юрий Самсонов, Анатолий Жуйков, Владимир Малахов, Николай Дорофеев гэгшэд болоно. Командын ахалагша тренер Г. М. Неделькин, тренерээр Хориин аймагай эдиршүүлэй командын тренер ябаһан А. Д. Жамьяндабаев, командын начальнигаар В. М. Киселев, командын врачаар В. И. Попов гэгшэд баталагдаһан байна.

«Сэлэнгэ» командын футболистнууд тээсгэнэй һорилго, мүрысөө үнгэргэжэ, республикын чемпион «Байкал» командатай нүхэр ёһоной хоёр уулзалга үнгэргэһэн байна. Түрүүшынгээ наадаанда 2:2 тоотойгоор тэнсэһэн, удаадахи наадаандаа шүүгдэһэн байха юм. Мүнөө «Сэлэнгэ» командын футболистнууд Үзбегэй ССР-эй Коканд хотодо һорилго, мүрысөө үнгэргэхөөр аян замдаа уржадар мордобо. Эдэнэр тэндэ 40 хоногой туршада ехэ мүрысөөндэ бэлдэхэ зуураа, эндэ сугларһан командануудтай хабарай шанда хүртэхын түлөө наадаха юм. «Сэлэнгэ» командаһаа гадна, Томск, Омск, Тюмень, Ленинабад болон бусад городуудай футболистнууд эндэ сугларанхай, баһал бэеэ һорино.

Футболоор СССР-эй түрүү һуури эзэлхын түлөө «А» классай хоёрдохи бүлэгтэ оруулагдаһан манай зонын футболистнуудай энэ жэлэй түрүүшын уулзалга апрелиин 28-һаа эхилхээр хараалагдана. Энэ үдэр манай «Сэлэнгэ» Курган хотын «Зауралец» командатай наадаха болонхой. Удаань Майн 2-то Омскын «Иртыш», майн 6-да Новосибирскын «Дзержинец», майн 10-да Томскын «Томлес» командануудтай ээлжээтэ наадаяа үнгэргэхэ юм. Майн 16-най үдэр «Сэлэнгэ» өөрынгөө стадион дээрэ энэ жэлэйнгээ түрүүшын наада үнгэргэхэ. Павлодарай «Трактор» команда манайда ерэхэ болонхой.

Б. ЦЫРЕМПИЛОВ.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: «Сэлэнгын» футболистнуудай «Байкал» командатай наадажа байһан үе харуулагдана.

Авторай фото.

ПРАВДА БУРЯТИИ

Нэгэдэхи хуудаһанда: «КПСС-эй XXIV съездын хүндэлэлдэ» гэһэн гаршаг доро информацинууд. ТАСС-ай шухала мэдээсэлнүүд.

Хоёрдохи хуудаһанда: Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Указ.

Гурбадахи хуудаһанда: Указай түгэсхэл. Ч. Шанюшкинагай статья. Хилын саанаһаа абтаһан ТАСС-ай мэдээсэлнүүд.

Дүрбэдэхи хуудаһанда: субботын заншалта хуудаһанай материалнууд.

СЭНХИР ЭКРАН

Хоёрдохи программа. 13 часһаа 16 час хүрэтэр Москваһаа дамжуулга. 13 часһаа орон доторхи һонин. 13.05—арадай телевизионно университет. 13.50—культурын факультет. 14.45—«Түрэл дуунууд» гэһэн дамжуулга. 15.30—«Златоустын мастернууд» гэһэн дамжуулга. НЭГЭДЭХИ ПРОГРАММА. 16 часһаа 19 час хүрэтэр Москваһаа дамжуулга. 16 часһаа һурагшадта зорюулагдаһан дамжуулга. 16.45—«Партиин түсэб—арадай түсэб» гэһэн дамжуулга. 17.—телевизионно театр. 17.40—Хоккей. УЛААН-ҮДЭ ХАРУУЛНА: 19 часһаа «Неделя» гэһэн субботын үдэрэй программа. 20—концерт. 20.30 минутаһаа. 00.30 минута хүрэтэр Москваһаа дамжуулга.

ХОЁРДОХИ ПРОГРАММА: Улаан-Үдэ харуулна: 20.30— «Деревенский детектив» гэһэн уран һайханай фильм. 22—концерт.

Фельетоной орон...

ДУУГАРХАЯА... БОЛИҺОН ТЕЛЕ...

Баргажанай аймагай XXII ... съездын нэрэмжэтэ колхозой ... Цыремпил Будаевич Цыды... хан редакцида иигэжэ бэшэ... гэрэгшэ жэлдэ АТС манай ... 64 точкотой телефон тодхоһон ...

Би колхозой центрһээ холо ... бригадада ажалладагби. Мүнө... телефонно аппарат оруулһан ... лефонтой болоходоо баярлаа ... Энэ баярнай ехэ үни үргэлж... Мүнөө телефомнай эбдэршоо. ... жанай хэлхеэ холбооной таһаг... чальнигынь А. И. Зверьков, ... нерынь М. Д. Галсанов) хэды ... хандаабди. Теэд ямаршье ... абанагүй. Гараа һарбайха ... хөөрэлдэжэ шадахаяа болёод ... да, ехэ гомдолтой. Энэ ... нимэ шүлэг зорюулнабди.

Хэлхеэ холбооной
хүдэлмэри...
Холо, ойрын нютагуудаа...
Харилсан хөөрэлдэхэ те...
Хоймор таладам тодхобо.
Баярлаһан гээшэм ойго...
Бахардан тээлмэрдэшоод
бү...

Жэжэ божо хэрэгүүдээ
Жэншэд гүүлхэеэ болибо...
Хоер хоног үнгэрбэ,
Колхозой конторо хонхо...
Хорд гэжэ поршоонходо...
Хон-жэн болошобо.
Хойтошье үдэрынь ядаба...
Холоһоол шэбэнэхэ дуулд...
Хашхараад абанаб хэды,
Хороошье бусалнаб дэмы.
Хубхай шэбэнэһэн абяан
Хүнэй сухал хүргэнэ.
Трубкаяа абаад тэндэнь
Тэһэ шэдэхээр забдабаб.
Заахан басагамни гэнтэ
Зуг татан зогсобо.
Зобохым хаража ойлгоһо...
Заабарилан хэлэбэ долоо...
Уула мори зобоодог,
Уур бэеэ зобоодог.
Амяа дара, аба,
Арьяатандли болошоод

Һара, замбуулинаа...

Һанаһан сагтаа бусадаг
Оньһон техникын хүгжэл...
Онтохоной саг мүнөөл.
Иимэ сагай оршондо
Хоёр модо зайе
Холбожо идаһанинь худа...
Хүнэй үнэншэхөөр бэшэл.
Ажалдаа хойрог зарима...
Аяг ааша гээшэл даа.
Дэмы уурлажа байнхаар
Дээдын зурагаанда дуула...

Б-Н. НАМДЫ...

Редактор Ц. Ц. ЦИБУД...

Гор. Улан-Удэ типография управления по печати при Совете Министров БурАССР Н-04394. Заказ №...